ԺԱ. ՏԱՐԻ 3133 — 18 ՅՈՒԼԻՍ 1894 — 26 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 1312 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դահեկան արծաթ		150
» »	Վեցամսեայ	» »		75
» »	Եռամսեայ	» »		40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան	Ֆրանք		56
» »	Վեցամսեայ	»		28
Ընտիր թուղթի վրայ համառօտ տպագր.	Տարեկան	Օսմ. Ոսկի		2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ			Դրուշ	50

Խմբագրութեան ղրկուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր.

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Ընթերցողը մշտական վարժութեամբ ըմբռնած է արդէն թէ մենք որ աստիճան ժլատ կը գտնուինք առեւտրական գեղեցիկ լուրեր, բարի աւետիսներ տալու մասին. ուստի չը պիտի վշտանայ երբ ներկայ տեսութեան մէջ մխիթարական շեշտ մը չկրնանք դնել և շարունակենք ողբալ գործերու ձախող կայութիւնը։

Եւ արդարեւ, վերջացող շաբաթը իր նախորդներէն վար չեր միայն գործերու տափակութեան և Պօրսայի անշարժութեան մասին։ Ամենէն գլխաւոր երեւոյթը զոր կարենանք մատնանիշ ընել՝ Անգլիոյ Պանքայէն քաշուած ոսկին է, որուն քանակութիւնը թէպէտ քանի մը շաբաթներ առաջ երեսուն և ինը միլիոնը կ'անցնէր, և սակայն հիմա, ինչ ինչ վճարումներու բերմամբ, երեսուն և ութն ու կէս միլիոնի իջած է։ Այս պարագան առիթ տուած է դրամագեղչի մասնական յաւելումին, որու սակը % 9/16էն % 3/4ի բարձրացած է հիմա։ Լոնտրայի սակին վրայ տեսնուած այս փոփոխութիւնը աւելի զօրաւոր կերպով զգալի եղած է եւրոպական ուրիշ կարեւոր պօրսաներու մէջ. այսպէս, ի Պէրլին դրամագեղչի սակը % 1 1/2 էր, նոյնպէս և ի Համպուրկ. Բարիզի մէջ՝ % 1 3/8. ի Պրուքսէլ % 2 և ի Վիէննա՝ % 3 1/4։ Ընթերցողը պէտք չէ յիշողութենէն հանէ թէ այս սակերը Պանքայի եռամսեայ թղթերուն համար են, որոցմէ կը տարբերին առեւտրական զանազան թղթերը և այս վերջինք միշտ աւելի կամ նուազ բարձր սակով մը կը զեղչուին՝ բաղդատմամբ Պանքայի թղթերուն։ Ստորեւ կը կը նշանակենք Լոնտրայի անցեալ շաբթուան սակին բաղդատական ցուցակը։

ՊԱՆՔԱՅԻ ԹՂԹԵՐ		ԱՌԵՏՐ. ԹՂԹԵՐ	
Եռամսեայ	% 3/4	Եռամսեայ	% 1
Քառամսեայ	% 7/8	Քառամսեայ	% 1 1/8 1 1/4
Վեցամսեայ	% 1/8	Վեցամսեայ	% 1 1/2 1 3/4

Թէպէտ Միացեալ Նահանգաց ներքին գործերու վիճակն այլ եւս մտահոգութիւն չի պատճառեր եւրոպեան հրապարակին, բայց և այնպէս Ամերիկայի արժեթղթերը չեն դադրած նորանոր անկումներ կրելէ՝ զանազան պատճառներով. որոնց մէջ կարելի է յիշատակել Միացեալ Նահանգաց Ծերակոյտին մաքսապաշտ հակումները և Աչիսընի անուն երկաթուղեաց հսկայ ընկերութեան հասոյթներու արտակարգ նուազութիւնը։ Այս ընկերութեան խառն հասոյթը միմիայն յունիս ամսոյ վերջը մէկ միլիոն տոլարի նուազում ցոյց կուտար, ինչ որ մօտաւորապէս կ'արժէ 25,000 օսմ. ոսկի։

Օսմանեան պետական արժեթղթերն եւրոպական բոլոր հրապարակներուն վրայ ալ աղէկ բռնուած են և շաբաթ չանցնիր որ մասնական յաւելումներ չի կրեն։ Անցեալ շաբթու Լօնտրայի հրապարակը լուր տարածուեցաւ թէ Իզմիր-Գասապայի % 4 տոկոսաբեր արժեթղթերը քանի մը օրէն հրապարակ պիտի հանուին և երեւոյթները յաջողութիւն կը խոստանային այդ գործողութեան, զի յոյս կայ թէ Իզմիր-Գասապայի գիծը յառաջիկային մէջ շատ հեռուները պիտի երկարի։ Թերեւս այս տողերը կարդացուած ատեն, յիշեալ արժեթղթերը արդէն հրապարակ ելած ըլլան։

Անգլիական պետական արժեթղթերը անշարժ կը մնան և Հնդկականներն ալ պզտիկ անկումներ կրած են։

Առեւտրական կացութիւնը յուսահատեցուցիչ անշարժութեան մը դատապարտուած է։ Գործարանատէրները ալ համբերութիւննին սպառեցին՝ գոհացուցիչ յանձնարարութեանց սպասելով։ Մասնաւորելով մեր խօսքը Անգլիոյ հրապարակին վրայ, ո՛չ մին այն օտար սպառողներէն որոնք միայն կարող են Անգլիական հրապարակին ոգեւորութիւնը արթարծել, տակաւին չի յանձնարարեցին ապրանքներու մեծկակ պաշար մը, թէպէտ կարծողներ կան թէ այս դառն անշարժութիւնը երկար չի կրնար տեւել և հեռու չէ հակազդեցութեան շրջանը։ Մանիֆաթուրայի առեւտուրը շատ տափակ անցաւ, որքան եւս նախընթաց շաբթուան վրայ պզտիկ առաւելութիւն մը ցոյց կուտար։ Ընտիր տեսակներու գները բաղդատաբար այնչափ ինկած չէին, բայց և այնպէս ասոնցմէ ալ շատ գնորդ չկան։ Տեսնուած քչիկ մը ոգեւորութիւնը գլխաւորաբար սահմանափակուած էր ստորին տեսակէ չապիկլըներու և մանիֆաթուրայի միւս ճիւղերուն վրայ։ Ոչ այնչափ աղէկ ապրանքին քան որչափ աժանին ուշադրութիւն կ'ընծայուի։

Կալկաթայէն աւելի Մատրաս է որ յանձնարարութեանց սահմանափակ ցուցակ մը ղրկած էր. կտոր մը գործ ալ Չինաստան ըրաւ, բայց միշտ, ինչպէս ըսինք, աժան տեսակներուն վրայ։

Բամպակի հրապարակը նոր անկում կրած չունի։ Հունձքի քանակութիւնը, որ շատերուն համար մտահոգութեան մեծ խնդիր մը եղած էր, գրեթէ որոշապէս ճշդուած է այլ եւս։ Այս տարուան հունձքի քանակութեան մասին շատ մը տարբեր տարբեր գնահատումներ եղած էին, սկսեալ 5,300,000 հակէն մինչեւ 7,700,000 հակ։ Արդ, հաշուած է որ 1893 սեպտեմբերէն սկսելով մինչեւ 1894 յուլիս 14, տասն ու կէս ամսուան ժամանակամիջոցի մէջ նոր հունձքէն 7,422,000 հակ բամպակ բերցուած է. աւելցնենք ասոր վրայ մինչեւ յառաջիկայ սեպտեմբեր, մէկ ու կէս ամսուան մէջ, աւելնալիք հաւանական քանակութիւնը —123,000 հակ— այն ատեն կ'ունենանք 7,545,000 հակ, որ է ամբողջ մէկ տարուան հունձքը։ Այս քանակութիւնը ամենէն աւելի կը մօտենայ վերոյիշեալ 7,700,000 հակի գնահատումին զոր ըրած են Պարոնայք Հէնրի Նէյլ և Ընկ։ Ամէն անգամ այս պարոններու գնահատումը ճշդութեան ամենէն աւելի մօտ ըլլալով, այս տեսակէտով մեծ համբաւ կը վայելեն առեւտրական հրապարակին վրայ։

Մանածի հրապարակն եւս անշարժ կը մնայ, գնորդներու նուազութեան պատճառաւ. թէպէտ, ընդհանուրին կարծիքը սա է որ արդի գները արդէն չափազանց աժան նկատուելով նորանոր անկումներ չեն սպասուիր. ամենէն աւելի գործ եղաւ 2 թելով դերձաններուն վրայ։

Թէ՛ չգործուած բուրդին և թէ՛ մանուածին առեւտուրը, բաղդատմամբ ուրիշ տարիներու, չափազանց ոգեւորուած է այս պահուս։ Աճուրդով հրապարակ հանուած բուրդերուն մեծագոյն մասը գոհացուցիչ գներով ձեռք հանուած է։

Մետաղներու վրայ եղած գործերը շատ թոյլ են և գները նոյնը կը մնան։

Սուրճի, շաքարի, թէյի վրայ ընթացիկ գործեր։ Կաուչուի, կորեկի և պարսկական ճէհրիի պզտիկ առեւտուր, ափիոնի գինը միշտ անուանական, գործառնութիւն՝ գրեթէ բնաւ։

Եւ արդէն տարւոյն այս եղանակը ընդհանրապէս գործի եղանակը չէ, նոյն իսկ ամենէն յաջող տարիները։ Այս ալ մխիթարութիւն մըն է։

ՊՐՕՔԸՐ

ՄԱՀՃԱԲԱՐՁ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲԵՐՆ
Յ'ԱՄԵՐԻԿԱ

Պ. Բիւլման նշանաւոր մարդ մը եղած է Ամերիկայի մէջ, վասն զի ինք հնարած է մահճաբարձ կառախումբերը։ Ատլանտեանէն մինչեւ Խաղաղական ծանօթ է Բիւլման անունը։ Ինչպէս յղացեր է այս գաղափարը, ինք կը պատմէ թէ օր մը կառախումբի մը մէջ պառկած ըլլալով, շատ անհանգիստ եղեր է, ուստի միտքը դրեր է բարեփոխել կառախումբերը։ Շէնքերու ձեռնարկու ըլլալով և քիչ մը դրամ ունենալով, մահճաբարձ վակոն մը շինեց որուն 125,000 ֆրանք ծախք գնաց։ Այն ատեն հասարակ վակոնները 10,000 ֆրանքի կ'ելլային։ Շատեր քննադատեցին անոր այս ձեռնարկը. մէկ գիշերուան հանգիստի համար 10 ֆրանք աւելի ո՞վ յանձն կառնէր վճարել. Բիւլման արտօնութիւն խնդրեց Շիքակօ-Անթոն և Կալենա ընկերութեան տնօրէններէն որ իր վակոնը իրենց կառախումբերուն կցէ, հասարակութեան թողլով այս նոր ձեռնարկը դատել։ Փորձը լիապէս յաջողեցաւ և իրաւունք տրուեցաւ հնարիչին. վակոնը երբեք պարապ չէր մընար, հակառակ գինին բարձրութեանը։

Գործն սկսած էր, և 1859էն մինչեւ այսօր երթալով զարգացած է։

Բիւլման-Քէրսի ընկերութիւնը զոր հիմնած է Բիւլման, ոչ միայն վակոններ կը շինէ, այլ և կը շահագործէ զանոնք, ինչպէս մահճաբարձ-կառախումբերու ընկերութիւնը կ'ընէ Եւրոպայի մէջ։ Ընկերութիւնն իր վակոնները վարձու կուտայ երկաթուղիի ընկերութիւններու, որոց հետ պայմանագրութիւններ կնքած է։ Բիւլման հասկցած է օգուտը որ կար շահագործում մը ստեղծելուն մէջ, որով ուղեւորները պիտի կրնային օրերով ուրիշ տեղ փոխադրուիլ առանց վակոն փոխելու և գրեթէ առանց յոգնութեան։ Հասկցած է թէ առանձին կազմակերպութիւն մը անհրաժեշտ է երկրի մը մէջ ուր աւելի քան հազար ընկերութիւն կայ երկաթուղիի և ուր երկու քաղաքներու հեռաւորութիւնն ահագին է։ Իր յաջողութեան բոլոր գաղտնիքն ասոր մէջն է։

Իր կազմած ընկերութիւնն հիմակ հզօր է, շնորհիւ իր խելացութեանն ու աշխատանքին։ Արդէն իր տեսակին մէջ մէկ հատ մը չէ։ Մէկ երկու մեծ գիծերու ընկերութիւններ նախամեծար կը համարին իրենք շինել իրենց պերճանքի վակոնները քան թէ ուրիշէ մը վարձու առնել, նուազ շահ ընելով։

1879ին Շիքակօ իր թռիչը կ'առնէր. արդէն կեդրոնն էր արեւմուտքի գիծերուն, և դիւրին էր իր ապագան գուշակել։ Բիւլման որոշեց մօտենալ այս քաղաքին և 1400 էկտար հող գնեց Գալումէ լճին եզրը որ կը գտնուի քաղաքին հարաւակողմը, 22 քիլոմեթր հեռու։ Հոն, հաստատեց քաղաքն ու գործարանները որոց իր անունը կը կրեն։ Իր գործարաններուն հիմը նետած ատեն լայն ճամբաներ ալ կը գծէր, ընդարձակ տեղեր կը թողուր՝ գործաւորական ապագայ քաղաքին պարտէզներուն ու փողոցներուն ծառայելու համար։ Գնուած 1400 էկտար տեղին հազիւ 250 հեկտարը շէնքերով ծածկուեցաւ։

1881ին, չորս անձեր միայն, պանդոկապետին ընտանիքը, կը կազմէին միակ բնակիչները Բիւլման-Սիդիի. գործարաններն ու տուները շինող բանուորներն ամէն օր Շիքակօէ կուգային և իրիկուան ետ կը դառնային։ 1883ին, արդէն 6000 հոգի կար և 1893ին՝ վերջին մարդահամարին նայելով, 13,000 բնակիչ ունի Բիւլման-Սիդին, որուն չորս բոլորը ուրիշ ոչ նուազ կարեւոր գիւղեր առաջ գացած էին, շնորհիւ այն դիւրակեցութեան զոր ընկերութիւնը կը բերէ երկրին մէջ։

Այսօր, Բիւլման-Սիթին մէկ թաղն է Շիքակօյի որուն կցուեցաւ վերջերս։ Այցելուն, որ կը բաժնուի այդ մեծ քաղաքէն, իրական զմայլումով մը կը մօտենայ կրտսերին։ Անդին, գէշ սալարկուած փողոցներ ուր կպչուն տիղմ մը կը կենայ, սեւ տուներ, այնքան բարձր որ երբեք զուարթ արեւ երես չեն տեսած, խուռն ամբոխ մը որ կը վազէ, լուռ ու մռայլ և խիստ, շահու տենդէն փարակուած. հոս, մարգերով ու ծաղիկներով եզերուած ճամբաներ, գրեթէ ամէնքն ալ ծառերով հովանաւոր, և տեղ տեղ գաբաստաններ տաղաւարներով։ Տուները, ամէնքն ալ կարմիր աղիւսէ շինուած, փոքր են և իւրաքանչիւրն իր պարտէզն ունի։

Դպրոցը, որ 400,000 ֆրանքի ելած է, ունի հազարի չափ աշակերտ. մատենադարան մը ունի 8000 հատոր գիրքերով։

Տիպար-օթէլ մը, 50 սենեակներով։

Վերջապէս թատրոնը, գրեթէ չափազանց պերճանքով զարդարուն, 1000 անձ կրնայ բովանդակել. Շաբաթն երեք չորս ներկայացում կը տրուի. հրապարակախօսութիւններ ալ կ'ըլլան։

Ընկերութիւնը պանքա մը հիմնած է, 500,000 ֆրանք դրամագլխով։

Ընկերութիւնն իր վրայ առած է ճամբաներու ու քաղաքին պահպանման ծախքն, բայց միացեալ ամէն ծախք բնակիչներու կողմէ կը վճարուի. ոչինչ, բացի դպրոցականներու կրթութենէն, ձրիապէս չի տրուիր։ Բիւլմանի դրութիւնն է այս։ Խնայողական արկղը չէ հիմնած։

Բայց Բիւլման—Սիդին փառքը, որ ճարտարարուեստական այս ուշագրաւ կեդրոն մը կ'ընէ զայն, սա է որ բնաւ գինետուն, ալքոլական ըմպելիքի վաճառատուն չկայ ամբողջ քաղաքին մէջ։ Թէեւ ընկերութիւնը տուներ ունի, միշտ մերժած է վարձու կամ ծախու տալ զանոնք գինեվաճառի մը։ Դեղագործներուն քով կը գտնուին ամէն տեսակ տաք կամ պաղ ըմպելիներ, ինչպէս կ'ըլլայ ընդհանրապէս Ամերիկայի մէջ, բայց ոչ մէկ տեղ գաւաթ մը ալքոլական ըմպելի։

Ընկերութեան գործարանները պերճապայծ վակոններ, ճաշարան վակոններ և մահճաբարձ վակոններ կը շինեն։ Հատը 75,000 ֆրանքի կ'ելլայ, եւ օրը մէկ հատ կրնայ պատրաստուիլ։ Գործարանները սարքուած են այն եղանակով որ արտադրեն 12,000 ապրանքի վակոններ, 600 ուղեւորի կառքեր եւ 900 թրամուէյներ։ Այս անհաւատալի արտադրութեան վրայ գաղափար մը տալու համար կ'ըսուի թէ՝ հոն շինուած բոլոր վակոնները եթէ իրարու կցուէին, 1500 քիլոմեթր երկայնութեամբ կառաշար մը պիտի ձեւացնէին։ Սովորաբար գործարաններուն մէջ 6000 բանուորներ կ'աշխատին։

Այժմ Միացեալ Նահանգներուն մէջ 260,000 քիլոմեթր երկաթեայ ուղի կայ. Ասոր 190,000 քիլոմեթրին վրայ կը շրջին Բիւլման վակոնները։ Ահագին գործ է սակայն։ 164,000 պաշտօնեայ ունի, և 1892-93 տարւոյն մէջ իր 2573 վակոնները երեք հարիւր քիլոմեթր տեղ պտըտած են, 5,673,129 ուղեւոր փոխադրելով։

ՔԱՀԱՆԱՅԱՑՈՒՆԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐՆ
Յ'ԱՐԱԲԿԻՐ

Ասկէ առաջ արդէն Աւէ—Էլէի միջոցաւ յայտարարուած էր թէ քահանայի սով Արաբկիրու մէջ օր ըստ օրէ սաստկանալու վրայ է։ Ժամանակ եղած է որ՝ թերեւս ժողովրդեան հոգեւոր պիտոյից հիմակուանին չափ բազմապահանջ չեղած ատեն իսկ, տասներկու քահանայներ և Ս. Առաջնորդ մը հազիւ կրցած են՝ ի գլուխ հանել մերայնոց հոգեւոր մատակարարութիւնը, մինչ այժմ, որչափ բազմապատկուած կը տեսնուին կրօնական պահանջներն, այնքան և աւելի զեղչուած է եկեղեցական պաշտօնէից թիւն։ Ունինք չորս եկեղեցիներ, որոց մին կը հովուէ վարդապետ մը որ չկրնար այլ եւս ծառայել խոր ծերութեան պատճառաւ, և բաց ի Մայր-Եկեղեցւոյ Աւագ-Երէց Տ. Հորմէն, որ նոյնպէս քահանայագործելու մարմնական կարողութիւնն կորուսած է շուրջ հարիւր տարիներու կենաց ծանրութեան ներքեւ, և մի ուրիշէն՝ որ քաղաքէս բացակայ կը գտնուի, կը մնան երեք քահանաներ, որք ազգային զանազան պաշտօններու հետ մտահոգուած են նաեւ 2—3000 ընտանեաց հոգեւոր հովուութիւնն։ Իրենք են որ պիտի վարեն Առաջնորդարանի գործերն, իրենք են որ պիտի զբաղին կրօնական ժողովոյ վերաբերեալ խնդիրներով, պիտի նախագահեն ազգ. կրթական մարմնոյ նիստերուն, ևլն. և պիտի հասնին այն տեղեր ու տուներ, ուր կը կոչէ զիրենք հոգեւոր պէտքն։

Չմոռնանք նաև ըսելու թէ, որովհետեւ քաղաքիս մօտերը գտնուող երկու գիւղերը՝ Ամբարկայ եւ Շէփիկ բնաւ քահանայ չունին, ի պահանջել հարկին, ստիպուած են վարել նաեւ այդ տեղերն ալ։ Ո՞վ պիտի հաւատայ թէ, երբ այսչափ պաշտօններ կը խռնուին այսքան սակաւաթիւ անձանց տկար ուսերուն վրայ՝ առանց թերութեան, առանց զեղծումի կարելի կը լինի տանիլ զայն։ Եւ սակայն գոհութեամբ կ'ըսենք թէ մեր սոյն սակաւաթիւ եկեղեցականներն՝ իրենց պատուաւոր ու խաղաղ ընթացքով՝ ցարդ չեն ինկած օրինական ծանր զեղծմանց մէջ, եւ գործուած թերութիւններն ալ են այնպիսի թերութիւններ, որ կը գործուին ուրիշ տեղերու մէջ իսկ, ուր քահանաներ ունին միակ պաշտօն.— միմիայն եկեղեցական արարողութիւն կատարել առաւօտ եւ իրիկուն։

Յորմէ հետէ Մայր-եկեղեցւոյ արդի առաժամեայ Թաղ. Խորհուրդն կոչուած է ի պաշտօն, իւր բոլոր ուշադրութիւնն նուիրած է քահանայից թիւը տեղական պահանջման համապատասխանելու խնդրոյն։ Անշուշտ ուրախալի է այս պարագայ։ Բայց եթէ քննադատելի կամ մանաւանդ պարսաւելի կէտ մը կայ նոյն մարմնոյ սոյն ձեռնարկին մէջ, այն է թէ, պաշտօնին բոլորովին անյարմար ընծայացուներ ընտրելի կը ներկայացնէ այնպիսի ժամանակի մէջ, յորում եկեղեցւոյ հոգեւոր Տեսչութիւնն ու ազգային մամուլը խստիւ կ'արգիլեն՝ մինչեւ իսկ գիւղացւոյն ի քահանայութիւն կոչել տալէ այնպիսիներ, որ ընտիր բարոյականի հետ չունին մշակեալ միտք, և որք ժողովրդեան մակարդակը բարոյապէս բարձրացնելու, զայն առաջնորդելու, անոր վրայ ազդելու չափ տաղանդով ու կարողութեամբ օժտեալ չեն։ Մեր Թաղ. Խորհրդոյ կողմէ ընտրելի ընդունուած ու Կրօն. Ժողովոյ ներկայացուած ցանկին մէջ կը տեսնուին անուններ այնպիսի ընծայացուներու, որք անգէտ են ի սպառ պաշտամանն ու թիկնածու են, ուսմունք չունին, Աւետարանի լեզուն իմանալու չափ հայերէն չը գիտեն, և կրօնի մասին իրենց ունեցած տեղեկութիւններն հաւասար են յետին ռամկին հմտութեան։ Բայց որովհետեւ աշխարհական կեանքի մէջ դժուարութեան մատնուած է իրենց ապրուստի միջոցը, նուիրական աբեմին ներքեւ դիւրապատրաստ հաց գտնելու յուսով եւեթ է որ բուռն կերպիւ կը հետամտին քահանայանալու, և ոչ թէ Աստուծոյ արժանապէս ծառայելու տենչիւ։ Թաղ. Խորհուրդը՝ փոխանակ արժանաւորները փնտռելու ու գտնելու, այս կարգի անձանց դիմումներուն կարեւորութիւն տալով, ու խոստումներ ընելով՝ մուտքը բացաւ մինչեւ իսկ այնպիսիներու, որք գիտնալով իրե՛նց առ այդ անյարմարութիւնն ու տկարութիւնը՝ թէեւ այդպիսի նոր վիճակ մը երազել անգամ չէին համարձակեր՝ սակայն մի քանի ստորագրութիւններէ բաղկացեալ հանրագրով խռնեցան Թաղ. Խորհրդարանը, և եթէ այս անպատեհութեան առաջքը չառնուէր, վստահ եղէք թէ, հարիւրաւոր անգործներ ու անճարակներ պիտի ջանային քահանայութեան մէջ ապրելու՝ այս բարեպատեհ առթիւ։

Թերեւս հարցուի թէ ի՞նչ ընելու էր Թաղ. Խորհուրդը, քանի որ ժողովուրդը հանրագրով արժանաւոր ներկայացուցած էր ընտրելիները։ Այս հարցման պատասխանը շատ պարզ է։ Ժողովուրդը ընծայացուին բարի վարուց համար միայն վկայութիւն կուտայ իւր ստորագրութեամբ, և ուսումնական կարողութեան ու յարմարութեան ընտրութիւնը կը թողու Թաղ. Խորհրդոյ ու Կրօնական Ժողովոյ։ Թաղ. Խորհուրդը գիտնալով թէ միմիայն բարի վարք ունենալ բաւական չէ քահանայ ձեռնադրուելու համար, պէտք չէր որ տեղի տար այսպիսի անշահ պայքարներու և տարապարտ զբաղեցներ Կրօնական Ժողովը։ Զիարդ և իցէ, եղածն եղած է։ Կը լսենք թէ Կրօն. Ժողովը ներկայացուած անձերէն միայն երկուքին տուած է «ընծայացուի վկայական», տիրացու Յարութիւն Նազըճեանի՝ որ բաւական ատենէ ի վեր վարժապետութիւն կ'ընէր. և Գէորգ Բաղդիկեանի՝ որ վարժ կը նկատուի ժամասացութեան։ Եթէ մեր շրջակայներէն վերնան քառանթինայի շղթաները, յիշեալները պիտի երթան ձեռնադրուելու՝ հաւանականաբար ի Սըվազ, և այսպիսաւ լուծուած կը համարուի գէթ առ այժմ՝ Արաբկիրու քահանայական խնդիրն։

Յ. Պ. Մ.

Արաբկիր, 20 Յունիս

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔԻ» (52)

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ՏԺԳՈՅՆ ԱՂՋԻԿԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՍԻՐԵԼՈՒ ՈՒՐԱԽՈՒԹԻՒՆԸ

Յետոյ, խելագարը անկէց քիչ մը հեռուն կ'երթար, ժայռի մը տակ, մացառի մը քով, ուսկէց կրնար միշտ տեսնել երկու սիրահարները։

Եւ ամենեւին իր քոյրը չէր զոր կը սկսէր նկատել այդպէս։

Ֆիլիբն էր։

Այդ դէմքը կը հրապուրէր զինքը, եւ այդ աչքերը կը խօսէին իր խեղճ վիրաւոր հոգիին։

Եւ երբ, իրիկունը, կը ստիպուէին տուն դառնալ՝ չուզելով ուշ մնալ լեռան մէջ և Պարթոլիին մտահոգութիւն չպատճառել, խելագարը դժուարաւ կը դադրէր այդ հայեցողութենէն։

Քանիցս Ֆիլիբ յանկարծ բռնած էր զայն այդպէս։

Եւ զիտել տուած էր.

—Ի՛նչպէս ինծի կը նայի, Բլէռ... տեսէք։

—Իրաւ է... Եւ գրեթէ խելացութիւն կայ նայուածքին մէջ։

Այն ատեն, Տիանին քով կ'երթային, հոգածութեամբ կը շրջապատէին, գգուանքներու տակ կը ճնշէին, հարցումներ կուղղէին, գուցէ ժայթքեցնելու համար միտքի կայծը որ պահուած կ'երեւէր այդ նայուածքին հանդարտ խորութեանը մէջ։

Բայց այն ատեն բացարձակ անզգայութեան կը բախէին։

Չէր հասկնար։

Օր մը, իրենց մէկ ուղեւորութեանը պահուն գիւղին մէջ, ուր կուգէին այցելել բանուորի մը որ առջի օրը վիրաւորուած էր հօրերու նոր շինութեանց մէջ, մեծ յուզում մը կրեցին։

Մարդը պառկած էր իր անկողնին վըրայ, գրեթէ անկենդան. բժիշկն եկած էր, ծանր էր վէրքը բայց ոչ մահացու. ուշ պիտի աղէկնար, բայց գործաւորը խեղանդամ չպիտի մնար։

Բլէռ, Ֆիլիբին ու Տիանին հետ մտաւ ողորմելի խրճիթը, երբ բժիշկը դուրս կ'ելլար։

Երկար ատեն մնաց հոն։

Կինը կուլար աղջկան ձեռքերն համբուրելով։ Անդադար կը կրկնէր.

—Որչափ բարի էք, օրիորդ. եթէ դուք չըլլայիք, չեմ գիտեր ի՛նչ պիտի ըլլար մեր վիճակը։

Գործաւորն, իր անկողնին մէջ, եռին դարձաւ.

—Այո, ըսաւ տկար ձայնով, գեղին հրեշտակն է այս բարի օրիորդը։

Եւ երբ Բլէռ ապահով ըլլալով որ ընտանիքը պակասութիւն չպիտի կրէ պետին հիւանդութեան պահուն, ուզեց մեկնիլ, կինը միամտաբար ըսաւ Ֆիլիբին, միտքէն չանցունելով այն սոսկալի տագնապը որուն պիտի ենթարկուէին մանկամարդ աղջիկն ու երիտասարդը երբ մինակ մնային։

—Օ՛հ, պարոն Պարթոլի, գանձ մըն է զոր դղեակ բերիք...

Եւ գլխու հասկնալի շարժումով մը, ձայնը մեղմելով.

—Կը տեսնէք, պարոն Պարթոլի, պէտք է ասանկ գանձերուն միանալ։ Գիւղապետն ու երէցը այս մասին ինծ աւելի երկար պիտի կրնան խօսիլ ձեզ։

Տիան մեքենաբար կրկնեց.

—Գիւղապետն ու երէցը այս մասին ինծ աւելի երկար պիտի կրնան խօսիլ ձեզ։

Բլէռ դուրս ելած էր։

Բան մը չըսել ձեւացուցած էր, բայց իր պղտոր աչքերէն, սարսռուն արտեւանունքներէն դիւրին էր գուշակել թէ հասկցած էր։

Ֆիլիբ պիտի ուզէր լռութիւն հրամայել բարի կնոջ, բայց շատ ուշ էր։

Դղեակ գացած ատեննին այդ մասին բնաւ խօսք չեղաւ իրենց մէջ։

Սանկ նանկ բաներու վրայ խօսեցան, յետոյ, նեղուելով, լռեցին։

Իրենց ակնարկները խոյս կուտային իրարմէ, անշուշտ վասն զի շատ պերճախօս էին եւ շատ բաներ կ'արտայայտէին։

Բայց հեշտօրէն յուզուած էին։

Երբ Բասթէլլուք հասան, Տիան որ առջեւէն կը քալէր, անոնց քով դարձաւ։

Եւ, իբր թէ պաշտօն ստացած ըլլար բնաւ տարակոյս չձգելու, նորէն ըսաւ.

—Գիւղապետն ու երէցը այս մասին ինծ աւելի երկար պիտի կրնան խօսիլ ձեզ։

Բլէռ, երկրորդ անգամ, խոնարհեց աչքերը։

Բայց շուրթերուն անկիւնը ունէր մանկամարդ աղջիկներուն անուշ ու հեշտին ժպիտը։

Գալով Ֆիլիբի, թերեւս ամէն բան պիտի ըսէր երբ Պարթոլի երեւցաւ։

—Վաղը թող ըլլայ, մրմնջեց...

Եւ որոշումը տալով.

—Այո, այո, վաղը ամէն բան պիտի ըսեմ։

Եւ հեռացաւ քովէն։

Իրիկունը, Ֆիլիբ և Պարթոլի իրարու հանդիպեցան հանքին մէջ։

Եւ միասին ետ դարձան ինչպէս կ'ընէին գրեթէ ամէն օր։

Բայց հայր և որդի, թեւ թեւի, կը խօսակցէին, կամաց կամաց քալելով, փոխանակելով իրենց ապագայի ծրագիրները։

Այն իրիկունը երկուքն ալ մտահոգ կ'երեւէին։

Միտուրնուն չէին անցուներ խօսիլ։

Իրենց միտքին մէջ նոյն զբաղումը, — յաջորդ օրուանը, — նոյն հոգը, նոյն անհանգստութիւնը, — վասն զի Պարթոլի, իր զաւկին պէս, այդ օրն ընտրած էր իր սիրտը բանալու համար մանկամարդ աղջկան։

Բաւական ատեն զիմացեր էր զինք համակող տրփին։

Կը սիրէր... կը սիրէր պաշտելու աստիճան։

Այս բանը կուզէր ըսել Բլէռին, փոխարէն քիչ մը իր սիրտէն խնդրելով։

Որոշումը տուած էր։

Պիտի խօսէր։

Բոլոր այս ներքին խռովումը այնքան յստակ կ'երեւար դէմքին վրայ որ Ֆիլիբ հարցուց զորովագին.

—Մտահոգ կ'երեւաք, հայր։

—Իրաւ է, Ֆիլիբ։

—Ո՞վ տխրութիւն պատճառեց ձեզ։ Անշուշտ ես չեմ։

—Տխո՞ւր եմ ըսի։ Ոչ։ Միայն մտազբաղ, վասն զի բոլոր կեանքիս երջանկութեան հետ խաղալու մօտ եմ։ Բայց եթէ տխուր ըլլամ, զաւակս, ի՞նչպէս և ինչո՞ւ դուն ըլլայիր պատճառը։ Միշտ նոյնքան սիրալիր, նոյնքան զորովալից, նոյնքան յարգամեծար չե՞ս։ Բարեկամս ու խորհրդակիցս չե՞ս։ Իրապէս իմ կեանքիս մասը չե՞ս կազմեր։ Երբեք բան մը չունեցայ երեսիդ տալու, զաւակս, դուն ուրախութիւն միայն պատճառած ես ինծի։

—Հետեւապէս չեմ հասկնար, հայր։ Ինչո՞ւ կ'ըսէք թէ ձեր կեանքին երջանկութեան հետ խաղալու մօտ էք... Ի՞նչ կը պակսի ձեզ։ Սիրով շրջապատուած չէ՞ք հոս։ Գործաւորները կը յարգեն ու կը սիրեն ձեզ։ Չկայ մէկը որ ձեզի համար կեանքը չը զոհէ, եթէ վտանգի մէջ գտնուիք... Հարուստ էք... Բնաւ հոգ չունիք ձեր ապագայի մասին... Եւ հիմակ ձեր քով ունիք տղաքներ որ չպիտի թողուն ձեզ և որք ապագային պիտի անուշցունեն ձեր ծերութիւնը...

Ժան Պարթոլի շարժում մը ըրաւ։

Ճակատը մթագնեցաւ։

Սակայն, շատ անուշութեամբ, թէեւ սաստիկ ճիգ ըրաւ իր յոյզը ծածկելու համար, պատասխանեց.

—Ի՛նչ ծերութեան վրայ կը խօսիս, զաւակս... դեռ երիտասարդ եմ... Երեսս նայէ։

Եւ կը ժպտէր։

—Անշուշտ, դեռ երիտասարդ էք և անոնց համար որ չեն ճանչնար ձեզ, դուք ոչ թէ հայրս այլ անդրանիկ եղբայրս էք։

—Անանկ չէ՞, ըսաւ Պարթոլի զուարթօրէն։

—Շատ անգամներ լսած եմ այս խօսքը։

—Քառասունըվեց տարու եմ վերջապէս, եւ այնքան ուժով կը զգամ ինքզինքս, այնքան երիտասարդ է սիրտս, որ ինծի անանկ կուգայ որ երեսուն տարու եմ։

Եւ աւելի զորովանօք կրթնելով Ֆիլիբի բազկին վրայ.

—Այո, երիտասարդ մնացած եմ... Դուն կրցար տեսնել թէ կեանքս որչափ մենաւոր եղաւ։ Քենէ զատ ոչ ոք սիրեցի։—Հաւատարիմ եղայ կարգ մը յիշատակներու։—Լաւ ուրեմն, այսօր կը նշմարեմ թէ իմ խեղճ սիրտս, — զոր մեռած կը կարծէի,— կը շարունակէ բաբախել։ Կը տեսնեմ իր զարթնումը։ Ինքզինքս կը պաշտպանեմ իր կամքին դէմ, իր ընդդիմութեան դէմ։ Կ'ըմբոստանում իր բռնաւորութեան դէմ։ Յաղթուած եմ։ Երկար ատեն երեւակայեցի թէ իմ մէջս ամեն բան վերջացած էր սիրոյ համար։ Ան որ ինծի ըսէր թէ դուն պիտի սիրես, պիտի խնդացունէր զիս։ Չպիտի սխալէր սակայն։

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, 18/30 ՅՈՒԼԻՍ, 1894

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆՈՐՈԳՈՒԹԻՒՆԸ

Զարմանալի կրնայ թուիլ, բայց ճշմարտութիւնն այս է որ Կ. Պոլսոյ կարգ մը փողոցներ այսօր աւելի շփոթ երեւոյթ ունին քան երեք շաբաթ առաջ՝ երկրաշարժի ցնցումէն ետքն։ Երկրաշարժը շատ աւելի խախտած էր քան փլուցած։ Աղէտին առջի օրերն ինքնին փլած շէնքերը միայն ուշադրութիւն գրաւեցին։ Բայց անոնք բան մը չէին բաղդատմամբ այն փլատակներու որք երեւան եկան երբ վնասուած շէնքեր վար առնուեցան մասամբ կամ ամբողջ՝ նորոգուելու համար։ Քարուկիր խանութներու, վաճառատուներու, բնակարաններու երկար շարքին առջեւէն անցած էինք երկրաշարժի շաբթուն։ Անկէ ի վեր կալուածատէրներ, ճարտարապետներ կամ քաղաքային պաշտօնեաներ այնպիսի ճեղքուածներ, ծերպեր, պատառուածքներ գտեցին որ վերէն սկսելով յարկ մը կամ երկու քակել պէտք եղաւ։ Եւ հիմակ ընդհանուր նորոգման աննախընթաց շարժում մ'է որ կը տիրէ Կ. Պոլսոյ ամենէն գործօն թաղերուն և ամենէն վաճառաշահ պողոտաներուն մէջ։ Մեծ Շուկայն միայն, որ այնքան մարդոց կեանքն ալ ինչքն ալ տարաւ, դեռ անմասն է նորոգման շարժումէն։ Ղալաթիոյ գրասենեկին մէջէն ուր այս տողերը կը գրենք, չորս կողմէ քանի մը տասնեակ քարուկիրներու վերնայարկերը բացուած կը տեսնենք, որոց վրայ բնաւ կասկած չունէինք թէ բան մ'եղած ըլլայն. բայց արհեստը կ'ըսէ թէ չէին կրնար կանգուն մնալ. ուստի կը քակքայուին, նորէն շինուելու համար։

Բովանդակ նորոգման գործը միեւնոյն սկզբունքին համեմատ կը կատարուի։ Ոչ միայն նոր շինուող մասերը երկաթներով և այլ երկաթներով կը կապուին, այլ և շէնքին չվնասուած մասերը վերէն վար և քովէ կը շղթայուին ու կը զօրացուին երկաթեայ ձողերով ու գերաններով։ Ճարտարապետութիւնն իր սխալը կը դարմանէ ի վնաս կալուածատիրաց։ Բնիկ ճարտարապետութիւնը խիստ դաս մը կ'առնու. կալուածատէրներն ալ ուրիշ դաս մը։

Սպասելով որ ընդհանուր նորոգման գործը վերջանայ, օդը, թէ՛ Պոլսոյ և թէ Ղալաթիոյ կողմը, լի է նուրբ սպիտակ փոշիով մը, և ամենքս ալ անսովոր քանակութեամբ կիր կուլ կուտանք։ Ո՞վ է ան որ կը համարձակի ըսել թէ երկրաշարժէն օգտուողներ չկան։ Մեծէն ցփոքրը, շինութեան մը մէջ ո՛ և իցէ ծառայութիւն մատուցանելու կարող արհեստաւոր կամ բանուոր մը չկայ որ պարապ ըլլայ այս պահուս։ Պարապ մարդու մեծ պէտք կայ կամուրջին երկու կողմերն ալ։ Նոր կը հասկցուի թէ շինութեանց արհեստաւորներն ու բանուորները շատ չեն եղեր Կ. Պոլսոյ մէջ։ Երկրաշարժն ամենուն շղեցուց կեանքի պէտքերն, և ընդհանրական գործ հայթայթեց շատ մը անգործ դասակարգերու։

Տեսէք սա քարուկիր վաճառատան վերի յարկն։ Առաջ, տարին կարգի աղիւսի և հողախառն շաղախի հաստ զանգուած մ'էր, փայլուն կրաներկի մը տակ պահուըտած։ Երկրաշարժը պատերը ճեղքրտեց այնքան նշանակալից կերպիւ որ տէրն երկրորդ անգամ՝ ըսել չտուաւ իրեն։ Վար առաւ այն վերնայարկ, և հիմա տեսէք ինչպէս կը շինէ։ Պայծառ աղիւսն յաջորդած է աղուոր թեթեւ ծակ աղիւսն, և անճաշակ շարքին ճարտար շարք մը երկրաչափական, այնպէս որ հիւսուածքը վերէն ի վար գծագրութիւն մը կը թուի։ Հողախառն փխրուն շաղախին յաջորդած են՝ հոն՝ անգլիական չիմէնտօ, հոն՝ չօ խորոյիք, աւազախառն։ Բայց ամենէն աւելի դիտելի են երկաթագործ վարպետներն, որք երկրաշարժէն ամենէն աւելի օգտուող արհեստաւորներն են։ Անոնք այս վաճառատան քովէն անգամ թերեւս անցած չէին շինուած պահուն, բայց հիմա տեսէք որչափ շատ գործ ունին հոն։ Ոմանք վարի յարկը վերինին հետ կը կապեն ուղղաձիգ երկաթեայ զօլերով ու գօտիներով, այլք նոր հիւսուած պատին վրայ ելած նստած են և կը զբաղին երկաթեայ գերանները ճիշդ իրենց տեղը դնելու, դուրսէն ալ կապելով։ Ասոնք աղէկ, բայց առաջ խելքն ո՞ւր էր վաճառատան տիրոջ։ Այն քարուկիրներ որք ժամանակաւ այս ոճով շինուեր են՝ բան մը չեղան ոչ ուրեք։ Վկայ է այն վաճառատան քովիկը սա խան որ նոյն թուականներուն շինուած է, և իր անկման երեւոյթին հակառակ՝ ներսէն երկաթով աղէկ կապուած ըլլալուն շնորհիւ այսօր ողջ առողջ է, ... եւ քիչ մը անդին շատ աւելի մեծ, աւելի հաստատ կարծուած խան մը որ ջոջ սեղանաւորներու բնավայրն է, երկաթէ զուրկ ըլլալուն համար բաւական ծանրապէս վնասուած է և բազմածախս նորոգութեան ենթարկուած։ Կ'երեւի թէ երկաթը շէնքերու բաղադրութեան մէջ նոյնքան կարեւոր դեր մը կը կատարէ որքան... արեան բաղադրութեան մէջ։ Այս իրողութիւն նմէ աւելի կանուխ հասկցուած ըլլար, երկաթաթախան այնքան կորովի արիւն չէր ցամքեր երկաթէ զուրկ շէնքերու փլատակներէն։

Ինչպէս շէնքերու վրայ երկրաշարժին վնասաբեր հետեւանքն ետքէն կը հասկցուի և աստիճանաբար, ուրիշ կարգի վնասներ կան որք հետզհետէ երեւան կ'ելնեն։ Ազգ. Հիւանդանոցը, Մայր-եկեղեցին, Պէզճեան և Լուսաւորչեան վարժարանք, և այլ ազգային կրթական ու բարեգործական հաստատութիւնք մեծապէս վնասուած են՝ իրենց Շուկային մէջ ունեցած անշարժ կալուածներուն կործանելուն կամ խարխլելուն պատճառաւ։ (*) Շատ մը թաղային եկամտայեղներու գլխուն եկած է փորձանքներու ամենէն աներեւակայելին, եւ եթէ արդէն ծակ մատակարարութիւններ բոլորովին խանգարուած են, միւս կողմէ քիչ շատ կոկիկ վիճակ մը ներկայող թաղային սնտուկներ, հասոյթներու ամենէն վստահելի մասամբ կամ ամբողջովին կորսնցնելով, իրենց հաւասարակշռութիւնը կորուսած են։ Երկրաշարժի շաբթուն ո՞րու միտքէն կ'անցնէր թէ դպրոցական տարիք ունեցող մեր տղայք այնքան վնասով պիտի ելնէին գործին մէջէն. բայց ահա անոնց կրթութեան համար կապուած հաստատ եկամուտներ ամենէն անհաստատ եկամուտէն աւելի խեղճ վիճակի կը մատնուին, և եթէ դասատուներն իրենց բերանն հովին բանալ կը դատապարտուին, կը վախնանք որ դպրոցէ զուրկ մնացած տղայք իրենց աչքը փողոցի մէջ բանալու չքաշուին։ Նէտիկ-Փաշայէ ինչուան Նարլը Գափու տարածուող հայաբնակ հոծ թաղերու շարքէն մի և նոյն տխուր լուրը կուգայ մեզ՝ թաղային և դպրոցական եկամտայեղներուն քայքայման վրայ, և յայտնի չէ թէ ասոնց ալ նորոգման երբ և ինչպէս պիտի ձեռնարկուի։ Փլած դպրոց մը աւելի շուտ կը շինուի, զի աւելի դիւրաւ ուշադրութիւն կը գրաւէ եւ գութ կը շարժէ քան կանգուն մնացող դպրոցի մը փլած անշարժ կալուածը։ Մեք հայերս աւելի դիւրաւ հաստատութեան մը նոր շէնքը գիտենք կառուցանել, քան այն շէնքին պահպանման ու զարգացման նպաստելիք եկամուտներն։ Երկրաշարժը, կարգ մը ազգային հաստատութեանց եկամուտները փճացնելով, մեր ներկայ սերունդին և նախորդ սերունդին միջեւ կեցած բարոյական կապ մը խզեց. զի այն հաստատ եկամուտներ նախորդ սերունդին մնայուն նուէրներն էին ներկայ սերունդին կրթական, հոգեկան, ֆիզիքական կարօտութիւններուն գոհացման համար։ Կրակի դէմ ապահովուած էր իրենց բարերարութեան արդիւնքն, որոյ հասոյթով նախ և առաջ ապահովագրութեան ծախքը կը վճարուէր։ Բայց երկրաշարժի դէմ չէին կրնար ապահովագրել, և այժմ ո՛վ որ նորոգէ և վերահաստատէ այն եկամուտներ, ա՛ն պիտի ըլլայ իսկական բարերարը։

Ինչպէս կ'երեւի, մեր բարեկեցիկ դասուն վրայ երկրաշարժի աղէտին դրած պարտականութիւնը խեղճ տառապելոց ամենօրեայ պարէնի կարօտութիւնը լեցնել չէ միայն։ Այս անմիջական պէտքէ զատ, աւելի ընդարձակ պէտք մը կայ, որոյ գոհացման միջոցները դարձեալ մեզ պիտի հայթայթենք մեր մէջ։ Անշուշտ, պատկանեալ իշխանութիւնք այս եկամուտներու փճացումէն յառաջ եկած վնասները պիտի ծանուցանեն ուր որ անկ է, և տարակոյս չունինք թէ կայսերական գթութիւնն ամեն կարօտութեանց պիտի հասնի։ Բայց ինչպէս մեր շաբաթ աւուր յօդուածով կ'ըսէինք, վերէն տրուած բարի օրինակէն խրախուսեալ, մեք իսկ պէտք է առատաձեռնենք, մեր սեփական շրջանակին մէջ հետզհետէ երեւան եկող կարօտութիւնները գոհացնելու համար։ Ուստեստ բաշխող բարեգործ ազգայիններուն համար հասարակութեան զգացած երախտագիտութեան զգացումն արդէն յայտնեցինք։ Բայց դժբախտաբար աւելի քան երբ եք կը ստուգուի թէ ոչ միայն հացիւ կեցցէ մարդ, երկրաշարժէ մը ետքը մանաւանդ։

Բ. Ք.

ՎՆԱՍՈՒԱԾ ԱԶԳ. ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆՔ

Ճարտարապետ Մելքոնեան էֆ.ի կողմէ մեզ հաղորդուած տեղեկութեան նայելով, Սամաթիոյ Հայոց չորս եկեղեցիներէն երեքն աւելի կամ նուազ վնասուած են, և չորս դպրոցներէն երեքն անբնակելի դարձած են։ Ս. Հրեշտակապետ մեծ եկեղեցւոյն նորոգութիւնը 400 ոսկւոյ կը կարօտի, Ս. Կարապետ՝ 200 ոսկւոյ և Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին՝ 100 ոսկւոյ։ Քայքայուած երեք վարժարանները կը յաճախէին երկու սեռէ 1,500ի չափ աշակերտք, որք եկեղեցեաց բակին մէջ կ'աշխատին շարունակել իրենց ուսմունքը, բայց խեղճութիւնը մեծ է։ Երեք դպրոցներուն վերաշինութեան համար հազար ոսկւոյ անհրաժեշտ պէտք կայ։ Հայոց տուներէն 220ը ծանրապէս խարխլած են, և փլատակաց ներքեւ մնալով մեռնող 27 հոգիէն 8ն հայ են։ 30 Հայեր ալ աւելի նուազ վիրաւորուած են։

* * *

Նոյն ճարտարապետին քննած ուրիշ շէնքերէն, Ազգ. Հիւանդանոցի վնասն հազար ոսկւոյ չափ է. բայց շնորհիւ Միքայէլ էֆ. Ցակոբեանի բարեսիրութեան, որ, Աբիկ էֆ. Ունճեանի պէս, կը փութայ երկրաշարժէն վնասուողներուն դարման տանիլ այլ և այլ կերպերով, յուսալի է որ շատ չանցած դարմանուի Ազգ. Հիւանդանոցի վնասն։—Այս մասին մեր Հիւանդանոց անհամեմատ աւելի բախտաւոր եղած է քան Յունաց Հիւանդանոցն, որոյ նորաշէն մասերն իսկ շատ աւելի ծանրապէս վնասուած են, այնպէս որ ընդհանուր վնասն հոն 20,000 ոսկի հաշուուած է։ Բանի մը մասերն Յոյնք բոլորովին ի նորոյ շինելու հարկին մէջ կը գտնուին։

* * *

Գարակէօմրիւկի եկեղեցւոյն վնասն 200 ոսկիի չափ է։

Եալըվայի մէջ Երուսաղէմի կալուած կոչուած քարուկիր շէնքը բաւական վնասուած ըլլալով, 200 ոսկիէ աւելի ծախք կ'ենթադրուի նորոգման համար։

Նոյնպէս Բերայի ազգային նոր շէնքն անուղղապէս վնասուած է երկրաշարժէն, որովհետեւ ըստ վերջին պայմանադրութեան օգոստ. 15էն պիտի աւարտէր Թատրոնին տեղ կառուցուած շէնքն, և պիտի յանձնուէր Թօգատլեան էֆ.ին։ Բայց նոյն շէնքին կահագործական (մօրանկօզի և փօքբոլօյի) մասն ստանձնող Քէմճեճեան Սիրուն էֆ.ի գործարանն (Սկիւտարի նաւամատոյցին մօտ) ծանրապէս վնասուած ըլլալով, յանձն առած կահերն ու տապանակները մէկ ամիս ետքը պիտի կրնայ տալ, որով շէնքին ամբողջացումն ալ մէկ ամիս ետ կը մնայ։—Գէթ այսպէս կ'ըսուի Բերայի Թաղ. Խորհրդարանին մէջ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՔՈՐԷԱՅԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ.—Դէպքերն արեւելեան դանդաղութեամբ չեն քալեր Ծայրագոյն Արեւելից մէջ։ Երէկ վճռական լուրեր բերաւ Հեռագիրը՝ կը յիշուի թէ Քորէայի մայրաքաղաք Սէուլի Քորէայի զօրքն յարձակած էր հոն գտնուող Ճաբոնական բանակետեղւոյն վրայ, Ճաբոնցի զօրքն հեռացնելու համար Քորէայի իշխան-հրամատարին կեդրոնավայրին մօտերէն, և թէ Ճաբոնցիք ետ մղած էին Քորէացիներուն յարձակումն։ Արդ, ըստ նոր հեռագրին, Ճաբոնցիք յարձակողականի ձեռնարկելով, գերի բռնած են Քորէայի ընդհանուր հրամատար իշխանն ու շատ մը զօրք։ Այս լուր վաւերական է. զի միեւնոյն ժամանակ թէ Լոնտոնէ և թէ Ուաշինկթընէ կուգայ։ Քորէայի Չէմուլբօ նաւահանգստին մէջ գտնուող ամերիկեան «Պալթիմոր» մարտանաւու հրամատարը նոյնն հեռագրած է Ամերիկայի ծովային նախարարին։

—Ճաբոն յայտարարեր է Անգլիոյ թէ երբ Չինու հետ պատերազմ ծագի, ինք Շանկայի նաւահանգիստն (ուր են շատ մը Անգլիացիք և այլ Եւրոպացիք) պատերազմի շրջանակէն դուրս պիտի նկատէ։—Թէ՛ Չին և թէ Ճաբոն իրենց նաւատորմերուն համար մեծաքանակ հանքածուխ գնելուն պատճառաւ, ի Շանկայ ածուխի գինն 100էն 40 վրայ [illegible]։

ՆԱՒԱՏՈՐՄՔ ՉԻՆՈՒ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ.—Վերջերս յիշուած վճռական դէպքին վրայ, հաւանական է որ Չին միջամտէ, և թող չտայ որ Ճաբոն իր ուզածին պէս կտրէ ու կախէ Քորէայի մէջ, որ Չինու թեւարկութեան ու պաշտպանութեան ներքեւ գտնուող երկիր մ'է։ Ճաբոն առաւելապէս կրթնած է իր նաւատորմին, որ սապէս կազմեալ է.— Զորս զրահաւորք 3,780էն 2,280 թոնօ, 9—13 մղոն արագութեամբ, ընդամենը 35 թնդանօթով։ Այս զրահաւորաց երկուքը Կ. Պոլսեցիք տեսան, Հի-Եէյ և Քօ-Կօ, երբ Էրթօղրուլի ընկղմումէն ետքն Կ. Պոլիս եկան ճաբոնական պատուիրակութեամբ մը։ Ճաբոն ունի նաեւ ութ պաշտպանեալ սրընթացներ, 4 հազար 200էն 2,400 թոնօ, 23էն 17 մղոն, 212 թնդանօթով և 25 թորփիլարձակ խողովակներով, նաեւ շատ մը լրաբեր նաւեր որք զրահով պաշտպանուած չեն ամենեւին, և ի վերջոյ, 40 Թորփիլանաւեր 23էն 19 մղոն արագութեամբ ժամը։ Չին չորս նաւախումբեր ունի ի Բէյ-Եանկ, Ֆու-Չէու, Շանկայ և Քանդոն, ընդամենայն 80,000 թոնօ տարողութեամբ, 6—700 թնդանօթով, բայց երկբայելի է որ կարենայ դէմ դնել իր արագաշարժ և ճապուկ դրացիներուն թեթեւ նաւերուն յարձակման։

ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ.—Ճաբոնի մայրաքաղաքէն կը հեռագրուի թէ Իտալիոյ դեսպանն, անգլ. դեսպանին հետ համաձայնութեամբ, Ճաբոնի արտաքին գործոց նախարարին մատուցեր է Չինու առաջարկները Քորէայի մասին։ Նախարարը պատասխաներ է թէ իր կառավարութիւն խնդրոյն վրայ խորհրդակցելէ ետքը պիտի պատասխանէ։ Այս լուր Թօքիոյէ կուգայ նոյն թուականաւ որով Լոնտոնէ և Ուաշինկթընէ կը ծանուցուի Ճաբոնցիներուն վճռական յաջողութիւնը Քորէայի մայրաքաղաքին մէջ։ Կը մնայ տեսնել թէ այս «կատարեալ իրողութիւն» ինչ ազդեցութիւն պիտի ընէ դէպքերու ընթացքին վրայ։

ՊԱՆՔԱ ՌՈՒՄԱՆԱՅԻ դատին մէջ, ամեն ամբաստանեալք անպարտ արձակեցան։ Տնօրէն Թանլանկոյի և իր մեղսակցաց աւելի քան տարիէ մ'ի վեր բանտ պառկիլն իրենց շահ մնաց։ Ատեանը նկատած է անշուշտ թէ քանի որ Պանքա Ռումանայի վարիչք յառաջագոյն պաշտօնավարող նախարարներուն խօսքը մեկ ընելով մտած են արկածալից շաւիղներու մէջ, արդար չէր որ բոլոր մեղքն իրենք քաշէին։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ կարգ մը չարագործներու դէմ պատժական նոր օրէնքը քուէարկելուն պէս, դադրեցուց իր նիստեր ամառնային արձակուրդի առթիւ։

ԱՆԳԼԻԱ.—Նախարարութեան սիրական ծրագրերէն մին քուէարկեցաւ 32 քուէի կարեւոր մեծամասնութեամբ։ Այս է այն ծրագիր որով Իռլանտայի մէջ իրենց մշակած արտերէն և բնակած տուներէն վարձ չվճարելնուն համար արտաքսուած երկրագործներուն և վարձակալներուն վերահաստատումը կարելի պիտի ըլլայ՝ մաս մը կալուածատիրաց, մաս մը կառավարութեան, մաս մ'ալ արտաքսուածներուն կողմէ զոհողութեամբք։ Միութենականներէն մին եւեթ, Պ. Քօրթնի, այս անգամ կառավարութեան հետ քուէարկեց։ Իսկ պահպանողականք և միութենականք հակառակեցան, ըսելով թէ վերահաստատումը կարելի պիտի չըլլայ գործնականի մէջ, և իրենց յոյսերուն ի դերեւ ելնելը տեսնելով, այն մարդիկ աւելի դժգոհ պիտի ըլլան իրենց վիճակէն։

Ի ԳԵՐՄԱՆԻԱ.—Տքդ. Հաաս, Մէցի երեսփոխանն, որ իր որդին դրած է Ֆրանսայի զինուորական վարժարանն Սէն-Սիրի, վերջապէս որոշեց չհրաժարիլ Ռայխսթակի անդամութենէն, որովհետեւ զինք ընտրող Մէցի քաղաքացիք իր հրաժարականը չեն ընդունիր, համակրելով իրեն։ Հիմա կը մնայ տեսնել թէ Ռայխսթակն ինք ինչ տնօրէնութիւն պիտի ընէ իր մէկ անդամին այս նորօրինակ ընթացքին առջեւ։

ՆԱՄԱԿ ՍՈՖԻԱՅԷ

Սոֆիայէ գրուած նամակ մը կ'ըսէ թէ Պէրլինէր Թակպլաթ լրագրին թղթակիցն ընդունելով, Պ. Սթամպուլով ծանուցեր է թէ Սոպրանիէն ընտրելի պիտի ներկայանայ երեսփոխանական առաջիկայ ընտրութեանց մէջ, և Սոֆիայէ պիտի չմեկնի։ Նախկին վարչապետն իր յաջորդին Պ. Սթոյլովի ընթացքը քննադատեր է խստիւ։

—Շատ ժամանակէ ի վեր փնտռուող չարագործ մը վերջապէս գտնուեր է։ Յայտնի է թէ Պ. Պէլչէվի սպանիչը փութով փնտռուած էր Պ. Սթամպուլովի օրով ու չէր գտնուած։ Տօպրուճայի Թուլչա քաղաքին մէջ այս օրերս գտնուեր է, Պոչէվարով անուն մարդու մը կողմէ տրուած տեղեկութեան համեմատ, որուն այս առթիւ դրամական պարգեւ մը տրուեր է։ Անունն է Թօտոր Իվան Արնաուդով, սերպ հպատակ, նախկին Գավաս Սոֆիայի սերպական հիւպատոսարանին։ Խոստովաներ է զՊ. Պէլչէվ սպանած ըլլալն։

—Պուլկարական առաջին լրագրին հաստատման յիսնամեակն անցեալ չորեքշաբթի տօնեցաւ ի Սոֆիա։ Այսու առթիւ 180 պուլկար խմբագիրք հաւաքուեցան, և սեղանին վրայ նոր վարչութեան անդամք Պ. Պ. Թօնչէվ և Ռատոսլաւով կարդացին Ֆէրտինանտ իշխանին ղրկած հեռագիրն, որով յաջողութիւն կը մաղթէ պուլկարական մամլոյն։

ԱԶԴ

ՀՐՊԷ և ԸՆԿ. ժամագործարանին կեդրոնատեղին ի Շօ-տը-Ֆօն (Զուիցերիա), քառասուն տարիէ ի վեր այնքան նպաստաւորապէս ծանօթ, որուն ժամացոյցներն Արեւելքի մէջ այնքան գնահատուած են ամենուրեք, փոխադրուած է ի վաճառատուն

Օրոսդի Պաք և Ընկերութեան
Եօմէր էֆէնտի խան ի Պոլիս

Ամեն տեսակի հարուստ մթերք. շուտափոյթ կատարում ամեն յանձնարարութեանց։ 1081 18—26

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՔՈՐԷԱՅԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ՇԱՆԿԱՅ, 29 Յուլիս.—Կարճ ճակատամարտ մը տեղի ունեցաւ Սէուլի մօտ, յետ որոյ Ճաբոնի զօրքերը գրաւեցին Քորէացիներուն ընդհանուր բանակետեղը։ Քորէա եւրոպացի դեսպաններուն միջամտութիւնը խնդրեց։

ԼՈՆՏՈՆ.—Ամսոյս 27ին, Ճաբոնցիք գրաւեցին Չինու լրաբեր մարտանաւ մը (Ալէօ), և չինական արքունի փոխադրանաւ մը։

ՎԻԵՆՆԱ.—Վիէննայի մօտ ի Պատէն, Թագաւոր-Կայսեր մեծ հօր եղբօրորդին Վիլհէլմ արհիդուքս պտոյտի մը պահուն ձիէն ինկաւ, որովհետեւ կենդանին ելեկտրական թրամվէյի մը անցած պահուն խրտչած էր։ Արհիդուքսը ծանրապէս վիրաւորեցաւ, և իր դղեակը փոխադրուելուն, մեռաւ, 67 տարեկան։

ԾԱԽՈՒ ԱՐՍԱ.—Իւսկիւտար, Պաղլար-Պաշը Գերեզմանատան դրան ճիշդ դէմը, 10 կանգուն երեսով և 50 կանգուն խորութեամբ, ընդամենը 500 կանգուն արսա մը ծախու է։ Ուզողը կրնայ դիմել Արեւելքի Տպարանը։ Թիւ 35 3—5

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Մաքրիգիւղէն կը հաղորդեն մեզ թէ Արծրունեան նախկին վարժարանին շէնքը, որ հիմա մանկապարտէզի կը ծառայէ, ամբողջովին փլած չէ՝ այլ մասամբ վնասուած։

Եկեղեցապատկան կալուածներուն նորոգութիւնն աւարտածին պէս, որ փութով առաջ կը տարուի, անոր ալ նորոգութեան պիտի ձեռնարկուի, որ մեծ ծախքի մը չի կարօտիր, եւ այս կերպով կը յուսացուի որ մինչեւ օգոստոս 1 պատրաստ ըլլայ՝ մանկապարտէզը վերաբացուելու համար։

Մաքրիգիւղի ազգայինք, իրենց զաւակաց դաստիարակութեան գործը չընդհատելու համար այս օրինակելի գործունէութիւնը ունենալով հանդերձ, հոգածու կը գտնուին նաեւ եկեղեցւոյն նկատմամբ, և ինչպէս շաբաթ օրը ծանուցինք, վարժարանի պարտէզին մէջ գեղեցիկ տաղաւար մը շինել տուած են, ուր կը կատարուին արարողութիւնք։

Ազն. Միքայէլ էֆ. Ցակոբեան Գումգաբուի արկածեալներուն ի նպաստ 2,000 դրշ. ղրկած ըլլալով Մայր-Եկեղեցւոյ թաղական խորհրդին, շաբաթ օր այդ դրամը բաժնուեցաւ խեղճերուն, մարդ գլուխ մէկ մէկ դրշ.։

Վսեմ. Աբիկ էֆ. Ունճեան ալ 60 քիլօ պանիր և 214 քիլօ ձիթապտուղ ղրկած է. պանիրը բաժնուեցաւ երէկ իրիկուն, և այսօր որ պահք է պիտի բաժնուի ձիթապտուղը։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ.—Բ. Դրան խորհրդականաց Սենեկին քարտուղար անուանեցաւ նոյն Սենեկի օգնականներէն Մուսթաֆա Շէքիպ պէյ, որ կատարեց օրինական երդումը։

ԱՄՍԱԹՈՇԱԿ.—Վեհ. Սուլթանը նկատելով որ կառավարական պաշտօնեայք այս միջոցիս դրամի մեծ պէտք ունին, բարեհաճած է հրամայել որ այսօրուընէ սկսեալ հարկ եղած գումարը հայթայթելով, ընդհանուրին մէկ մէկ ամսաթոշակ վճարուի։

ՀԵՐՔՈՒՄ.—Մ..... հրատարակած էր թէ Մանասդրրէն երկու ժամ հեռու գտնուած Քաղանի գիւղին շրջակայքը Բրիմըրի բլուրներուն վրայ երկրաշարժին պատճառաւ փոքր ճեղքեր բացուած են եւ թէ անոնց բարձունքէն մուխ եւ լաւա դուրս կ'ելնէ։

Պաշտօնական յայտարարութիւն մը կը ծանուցանէ թէ առ այդ տեղեկութիւն ուղուած է Մանասդրրի կուսակալութենէն, որ հեռագրաւ պատասխանած է թէ տասնըհինգ օր առաջ նոյն գիւղի արտերէ միոյն մէջ աղբերու կոյտ մը բռնկելով ինքնին մարեր է եւ թէ ոչ մէկ տեղի մը մէջ ճեղքեր բացուած են ու մուխ դուրս ելած է։ Հետեւաբար այդ լուր իբրեւ անհիմն կը հերքուի։

ԷՏԻՐՆԷի մէջ յուլիս 14 էն 15 քոլերայէ երկու դէպք, որոց մին մահացու։ Առաջուան բռնուածներէն մէկ մահ։ Նոյնպէս ուրիշ մահ մը, որ կասկածելի նկատուած է։

Յուլիս 15 էն 16, նորէն մահացու մէկ դէպք և առաջուան բռնուածներէն մէկ մահ։

Էտիրնէի մէջ քոլերան սկսած է յուլիս 5ի երեքշաբթի օր Սթանպօլ-Եօլի շրջակայքը հրեայի մը տունէն, ուր կին մը մեռած է. նոյնպէս հետեւեալ օր ուրիշ հրեայ կին մը մեռած է։ Ասոր վրայ բժշկական քննութիւնք կատարուելով այդ երկու տուներ չղթայի ներքեւ առնուած և հարկ եղած միջոցներն ի գործ դրուած են։

Ահաւասիկ յուլիս 8էն 14 պատահած դէպքերու և մահերու ցուցակը.

		դէպք	մահ
Յուլիս	8	2	—
»	9	—	2
»	10	1	—
»	11	2	1
»	12	3	1
»	13	1	1
»	14	1	1

—Էտիրնէի և Կ. Պոլսոյ միջեւ երթեւեկող ցերեկուան կառախումբը քոլերայի պատճառաւ յուլիս 6էն ի վեր առժամեայ կերպով դադրած է։ Նոյնպէս Էտիրնէ Ցէտէ-Աղաճի կառախումբը

—Վեհ Սուլթանն իր հայրախնամ հոգածութեամբ մը հրամայած է քոլերայի պատճառաւ հարկ եղած դեղերը շնորհել Էտիրնէի աղքատաց, որք բարեմաղթութիւններ ըրած են վասն կենաց Ն. Վեհափառութեան։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ.—Իտալական կառավարութիւնը Իտալիոյ Թագ պատուանշանի երրորդ աստիճանը նուիրած է Մատրիտի օսմանեան դեսպանատան առաջին քարտուղար Քարաթէօտորի էֆէնտիի։ Կայս. իրատէ մը արտօնած է այդ պատուանշանի գործածութիւնը։

—Սերպիոյ Թագաւորը Ս. Սավա պատուանշանի երկրորդ աստիճանընծայեալ է կայս. Սուլթանիէ շոգենաւին բժիշկ գերդնդապետ Մանոլ պէյի և երրորդ աստիճանը՝ նոյն շոգենաւին մեքենավարներէն գեր-գնդապետ Խայրի պէյի։

ՆՊԱՍՏ ԷՆԿԻՒՐԻԷՆ.—Էնկիւրիի մէջ կուսակալին նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուած է մայրաքաղաքիս երկրաշարժէն վնասելոց համար նպաստ հաւաքելու նպատակաւ։ Առաջին նիստի մը մէջ երեսուն հազար ղրուշի չափ գումար մը հաւաքուած է։ Նահանգին գաւառներուն ու գաւառակներուն մէջ ալ այդ կարգի յանձնաժողովներ կազմուելով նպաստ հաւաքելու ձեռնարկուած է։

ՆՊԱՍՏ ԼՈՆՏՈՆԷՆ.—Մինչեւ անցեալ չորեքշաբթի Լոնտոնի քաղաքապետութեան պաշտօնատունին մէջ հաւաքուած նպաստներուն գումարը եղած է հազար երկու հարիւր անգլիական ոսկի։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ.—Առեւտրական ու Հանրօգուտ շինութեանց նախարարը և անտառաց, հանքաց ու երկրագործութեան նախարարն ինչպէս նաեւ ամերիկեան դեսպանը շաբաթ օրը Բ. Դուռն երթալով յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ԳԱՂԹԱԿԱՆԱՑ ընդհանուր յանձնաժողովը ջնջուելով, այդ գործ յանձնուած է Ներքին գործոց նախարարութեան։ Բ. Դուռը հրահանգ ուղղած է ամեն կողմ որ յետ այսօրիկ գաղթականներու վերաբերեալ խնդրոց համար ուղղակի նոյն Նախարարութեան դիմեն։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆԿԵԼԱՆՈՑ.—Վեհ. Սուլթանն հրամայած է փութով աւարտել Համազգային Անկելանոցի շէնքին կառուցումը։ Կայս. սոյն իրատէին համաձայն՝ Ներքին գործոց նախարար Վսեմ. Խալիլ Րիֆաթ փաշա շէնքին կառուցման տեղն երթալով հարկ եղած հրամանները տուաւ։

ՊԱՏՈՒԱՍՏ.—Թուրք լրագրաց մէջ հրատարակեալ Պաշտօնական Յայտարարութիւն մը կը ծանուցանէ որ թէև բժշկական վարժարանին մէջ հաստատեալ յատուկ տեղ մը ծաղկի պատուաստ կը կատարուի ամեն օր, ի բաց առեալ դադարի օրերը, սակայն նկատելով որ հեռու տեղեր բնակողները դժուարութիւն պիտի քաշեն, կը ծանուցուի թէ յատուկ պաշտօնեայք ուղուած տեղերն երթալով ձրիաբար պատուաստ պիտի ընեն մանուարաբար պատրաստուած մաքուր պատուաստներով։

ՔԱՐԱՆԹԻՆԱՆԵՐԸ.—Առողջապահական վարչութիւնն հետեւեալ տնօրէնութիւնները կը հաղորդէ շաբաթ օրուան թուականով.

«Երկաթուղիով Եւրոպայէն եկող ուղեւորները Արեւելեան Ռումէլիի գծին վրայ ի Մուսթաֆա փաշա և Սէլանիկի գծին վրայ ի Ջիպէճիք 24 ժամու հսկողութեան պիտի ենթարկուին և իրենց գոյքերը պիտի ապանեխուին։ Վաճառաբեռն կառախումբերն որ և է յապաղում չի պիտի կրեն, բայց պաշտօնեաներնին պիտի փոխուին։

—Էտիրնէէն Թուրքիոյ միւս կողմերը երթալու համար մեկնող ուղեւորները տասնօրեայ քարանթինայի պիտի ենթարկուին Մուսթաֆա-փաշայի կայարանին մէջ։

«—Սեւ ծովու ռուսական եզերքէն (ռուսեւռումանական սահմանագլուխէն մինչեւ Կէրչ) ուղեւորով եկող նաւերը Սինոպի կամ Գավագի մաքրանոցին մէջ 24 ժամուան քարանթինայի պիտի ենթարկուին և ուղեւորներուն գոյքերն ալ պիտի ապանեխուին։

«—Սեւ ծովու ասիական եզերքէն (Թամսայէն մինչեւ Սինօպ) եկող նաւերուն համար դրուած հնգօրեայ քարանթինան 24 ժամու իջուցուած է, յուլիս 14 էն սկսեալ։

«—Գարամանիոյ ծովեզերքէն (Իսկէնտէրունէն մինչեւ Մարմարիճա) ուղեւորով եկող նաւերը հնգօրեայ քարանթինայի պիտի ենթարկուին Քլազոմենի կամ Պէրութի մաքրանոցներուն մէջ, յուլիս 14 էն սկսեալ։

«—Էնոսէն մինչեւ Մարմարիճա տարածուող ծովեզրէն ուղեւորով եկող նաւերը յուլիս 16 էն սկսեալ 24 ժամու քարանթինայի պիտի ենթարկուին Քլազոմենի մաքրանոցին մէջ և ուղեւորաց գոյքերն ալ պիտի ապանեխուին։»

ԼՈՆՏՈՆԻ օսմանեան դեսպան Րիւսթէմ փաշա անցեալ երկուշաբթի իրիկուն Լոնտոնէն փարիզ ժամներ է, ուրկից Քարլսպատի ջերմուկները պիտի երթայ։

ԿԱՅՍ. ԴԻՏԱՐԱՆՆ աւելի կանոնաւոր վիճակի մը վերածելու համար այլ և այլ գործեր յանձնարարուած են յԵւրոպա։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.—Յուլիս 12ի երեքշաբթի օրը Պրուսայի Սէնճանլու գիւղախումբին մէջ երկրաշարժի թեթեւ ցնցում մը զգացուած է։

Յուլիս 13ի չորեքշաբթի իրիկունն ալ Ադանայի Հաճըն ու Ֆէքէ գաւառակներուն մէջ։

(*) Տեսէ՛ք քիչ մը վարը վնասեալ Ազգ. հաստատութեանց վրայ տրուած տեղեկութիւնները։

ԷՆԿԻՒՐԻԻ նահանգին շրջակայ մէկ քանի տեղերու մէջ տաւրքի և հողերու գործառնութեանց համար բողոքներ եղած ըլլալով, կուսակալութիւնը խնդրած է՝ նահանգին մէջ ընդհանուր բարեփոխում մը ի գործ դնելով՝ շնորհել վեհ. Սուլթանին հանրութիւնը մասնակից ընել կայսերական շնորհաց ու արդարութեան։

Ն. Վեհափառութիւն հրամայած է յատուկ յանձնախումբ մը ղրկել թէ Էնկիւրի և թէ Պրուսայի նահանգն և քննութիւն կատարել տալ։ Երկաթուղւոյն ընծայած դիւրութենէն օգտուելով այդ յանձնախումբ նախ Էնկիւրի և յետոյ Պրուսա պիտի երթայ։

ՊՈԼՍՈՅ ՇՈՒԿԱՆ. — Մէշվէրէթի մէջ հրատարակուած նամակ մը՝ խօսելով Շուկային վերաշինութեան ու վերաբացման պէտքին վրայ, հետեւեալ տեղեկութիւնները կուտայ Շուկային առեւտրական կարեւորութեանը մասին.

Շուկան ունի ընդամէնը 7056 խանութ և մաղազա։ Մեծ ու պզտիկ 32 հազար հոգի իրենց օրական հացը կը հանէին այնտեղ, և միջին հաշուով՝ 250,000 հոգի, վաճառական, սեղանաւոր, միջնորդ և այլն, իրենց պարագաներով, ուղղակի կամ անուղղակի կերպով քիչ շատ սերտ յարաբերութիւն ունէին անոր հետ։

Վիճակագրութեան մը նայելով, վերջին հինգ տարուան միջոցին Շուկայի վաճառականներուն ու խանութպաններուն հրապարակի վրայ կատարած գնումներուն և ներածած ապրանքներուն միջին արժէքը կը հասնի 7,300,000 օսմ. ոսկւոյ, և Շուկային մէջ եղած վաճառումներուն արժէքը կարելի է հաշուել տարին 9 միլիոն ոսկի։

Կլորիկ հաշուով, եթէ 300,000 հոգի՝ քիչ շատ ուղղակի կերպով կ'օգտուէին Շուկայի գործառնութիւններէն և պետութեան բոլոր պաշտօնատանց ուղղակի կամ անուղղակի հասոյթները մօտաւորապէս կը հասնէին 1,300,000 ոսկւոյ։

Բաց աստի, Շուկան մայրաքաղաքիս հրապոյրներէն մին էր՝ Արեւմուտքէն եկող ուղեւորներուն համար։

Ցօղուածին եզրակացութիւնն է Շուկային տալ իր առջի վիճակը, և վերաբանալ զայն, մաս առ մաս շինելով ժամ առաջ։

ՔՈԼԵՐԱՆ Ի ԳԱՒԱՌՍ. — Յուլիս 13էն 14, Էնկիւրիի Սիվրիհիսար գաւառակին Հօրմէ գիւղին մէջ քոլերաէ երկու դէպք ու մէկ մահ։

—Գայսէրիի և շրջակայ այգիներուն ու գիւղերուն մէջ յուլիս 16ին դէպք չէ պատահած։ Ինճէսուի մէջ յուլիս 13ին մէկ դէպք։ Յուլիս 14էն 16, Գիւլշեհրի մէջ դէպք չէ պատահած և առաջուընէ վարակելոց վիճակը գոհացուցիչ է։

—Գօնեայի քաղաքին մէջ յուլիս 14էն 15, տասնըմէկ դէպք և հին ու նոր բռնուածներէն եօթը մահ։ Նեվշեհրի մէջ երկու դէպք և Ագսէրայ գաւառակին մէջ՝ մէկ։

—Գասթէմունիի Քէնղըրի գաւառակին մէջ յուլիս 14էն 15, տասներեք դէպք. որոց երեքը մահացու։ Յուլիս 15էն 17, եօթը դէպք և երեք մահ։

ՎԱՐՁՈՒ ԿԱՌՔԵՐԸ. — Արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնեաներէն Յովհաննէս էֆէնտի Մաժակեան յատուկ ֆրանսերէն դրամատէրերու խումբի մը՝ կողմէ կառավարութեան դիմելով մենաշնորհ խնդրած է մայրաքաղաքիս մէջ վարձու կառքեր բանեցնելու գործը մենավաճառի դրութեամբ իրենց յանձնուելու համար։ Ձեռնհաս իշխանութիւնը նկատողութեան առած է այդ խնդիրը։

Մատուցուած ծրագրոյն մէջ առաջարկուած է վարձու կառքերը կանոնաւորութեան տակ առնուլ, գինները զեղչելով՝ ժամի և քիլօմեթրի վրայ որոշել և վերջապէս կազմակերպել եւրոպական նմանօրինակ ընկերութեանց ձեւին համաձայն։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանի մէջ մետրապոլիտներէ կազմեալ յանձնաժողով մը որոշած էր պաշտօնանկ ընել Կիւմիւլճինէի մետրապոլիտ Տ. Կավրիէլը՝ Պատրիարքարանի հրահանգաց անսաստելուն համար։ Սինօդն իր շաբաթ օրուան նստին մէջ այդ որոշումը վաւերացնելով հանդերձ, որոշեր է կարգազուրկ ընել նոյն մետրապոլիտը, որուն յաջորդ կարգուած է Պատրիարքարանի երեց Տ. Եօաքիմ։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ. — Օտար երկիրներէ Մուսթաֆա-Փաշա հասնող ուղեւորներուն համար 24 ժամու քարանթինա հաստատուած ըլլալուն պատճառաւ, Կ. Պոլսոյ, Էտիրնէի և Հարմանլըի միջեւ բանող կառախումբերուն երթեւեկի ժամանակացոյցը երէկուընէ սկսեալ հետեւեալ փոփոխումները կրած է.

1. Վիէննայի և Կ. Պոլսոյ միջեւ բանող թիւ 5 Օրիանդ-Էքսբրէս կառախումբը, յնոր տնօրինութիւն, 24 ժամ ուշ պիտի հասնի ի Կ. Պոլիս, այսինքն փոխանակ չորեքշաբթիի և շաբթի, հինգշաբթի և կիրակի օրերը։

2. Նոյն գծին վրայ բանող թիւ 2 Օրիանդ-Էքսբրէս կառախումբը որ և է փոփոխութիւն չի կրեր. բայց Էտիրնէի նահանգին մէջ գտնուող կայարաններէն ուղեւոր չպիտի առնէ։

3. Կ. Պոլսոյ և Հարմանլըի միջեւ թիւ 4 պայմանադրական կառախումբը վերցուած է և անոր տեղ հաստատուած է յատուկ կառախումբ մը որ ամեն օր Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի միջօրէէն ետք ժամ 1ին (Ռ. Ե.)։ Այս կառախումբն ալ Էտիրնէի նահանգին կայարաններէն ուղեւոր չպիտի առնէ։

4. Թիւ 7 պայմանադրական կառախումբը որ կը բանէր ընդմէջ Կ. Պոլսոյ և Մուսթաֆա-փաշայի, վերցուած է և անոր տեղ դրուած է յատուկ կառախումբ մը որ միջօրէէն ետք ժամ 2ին (Ռ. Ե.) պիտի հասնի ի Կ. Պոլիս։

5. Թիւ 61 և 62 խառն կառախումբերն, որք կը բանէին ընդմէջ Կ. Պոլսոյ և Էտիրնէի, վերցուած են ցնոր տնօրինութիւն։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ վարչութիւնը հրահանգ ուղղելով ամեն կողմ ծանուցած է որ այն տուներու մէջ, ուր քոլերայի դէպքեր պատահած ըլլալով շղթայի ներքեւ առնուած են, եթէ տասն օր ոև է դէպք չը պատահի, պէտք է տան մէջ գտնուողներն ու կարասիներն ապանեխել և յետոյ շղթան վերցնել։

ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ դիւանին համար ընտրելի ներկայացողներու քննութիւնն աւարտեցաւ շաբաթ օրը։ Այժմ պիտի կատարուի քննուածներու կարողութեան աստիճանն որոշելու գործողութիւնը։

ՍԱՒՐԻՒՑ նահանգին նախորդ տէֆթէրտար Նիազի էֆէնտիի հանգստեան թոշակ յատկացուած է։

ՈՐԹԱԼՈՒԻՑ. — Կ. Պոլսոյ ոստիկան-զինուորաց գունդին տեղակալներէն Ճէմիլ պէյ որթալուիճի դէմ դեղ մը գտնելով դիմած է ձեռնհաս իշխանութեան՝ հնարիչի արտօնագիր ստանալու համար։ Ճէմիլ պէյ մէկուկէս տարիէ ի վեր փորձելով հաստատած է թէ այդ դեղ անվրէպ միջոց մ'է որթալուիճները ոչնչացնելու և անոնց ճարակումն արգիլելու համար։ Նոյնպէս ուրիշ դեղ մ'ալ պատրաստած է ծառերու վնասող թրթուրներու դէմ։

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհուրդը նկատողութեան առած է Իզմիրի մէջ հաստատելի առեւտրական սակարանի կազմակերպութեան եղանակին վերաբերեալ կանոնագիրը, զոր պատրաստած է հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը։

ԲԷՇԻԹԱՇԻ մէջ գումարելի առողջապահական համաժողովին պաշտօնակալ նախագահ կարգուած է Տօքթ. Զօհրապ փաշա։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ վարժարանի քաղաքային ճիւղին սոյն տարուան շրջանաւարտներէն երեքը մէկ քանի օրէն Գօնիա պիտի ղրկուին։

—Ընդհանուր քննութիւնք աւարտած ըլլալով, բժշկական վարժարանը տասն օր արձակուրդ պիտի ունենայ։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ. — Յուլիս 9էն 15, մէկ շաբթուան միջոցին մայրաքաղաքիս ու արուարձանաց մէջ 226 մահեր պատահած են, որոց 124ն՝ այր և 102ը՝ կին։ Ասոնց 112ն իսլամ են (55 այր, 57 կին) 108ը՝ քրիստոնեայ (64 այր, 44 կին) և 6ը՝ հրեայ (5 այր, 1 կին)։

ՀՌՈՄԻ օսմանեան դեսպանատունն Արտաքին գործոց նախարարութեան հաղորդած է իտալական կառավարութեան 1893 տարւոյ հասոյթից եւ ծախուց հաշուեկշիռը։

ՁՕՐՈՒՄԻ նորընտիր կառավարիչ Բիւշտի փաշա երէկ իր նախորդ պաշտօնատեղին մայրաքաղաքս եկաւ Զօրում երթալու համար։

ՀՐԴԵՀ. — Առջի գիշերը Գասըմբաշայի Եէլ Տէյիրմէնի թաղին մէջ հրդեհ ծագելով փայտաշէն տուն մը այրեցաւ, Այդ տուն 250 ոսկւոյ ապահովագրուած էր։

ԵՐԶՆԿԵԱՆԻ Տէֆթէրը Խագանիի տընօրէն Ահմէտ Ճէվտէթ էֆէնտի մեռեր է։

ՃԻՍՐԸ ՄՈՒՍԹԱՖԱ ՓԱՇԱՅԻ մաքրանոցին համար առժամեայ բժիշկ կարգուած են Տքթ. Զաքրիեան ու Խրիսթօ էֆէնտիները։ Քարտուղար կարգուած է՝ Անթուան Տէօվլէթ էֆէնտի։

ԶԱՄԻՔ. — Ձեռնհաս իշխանութիւնը նըկատողութեան առած է չամիչներու եւ ալքուներու խնդրոյն համար պատրաստըւած տեղեկագիրը։

ԳԱՐԱՄՈՒՍԱԼԻ Նաֆիա և նախնական դատարանին նախագահ Շէվքէթ էֆէնտիի պաշտօնավարութեան պայմանաժամը պիտի նորոգուի։

—Գարամուսալի թաղապետական բժիշկ կարգուած է Մեծ կղզւոյն թաղապետական բժիշկ Հաֆըզ Մէհմէտ էֆէնտի, փոխանակ Գէորգ էֆէնտիի, որ հրաժարած է։

ՇԵՐԱՄԱԲՈՒԾՈՒԹԻՒՆ. — Էնկիւրիի Գալէճիք գիւղաքաղաքին մէջ շերամաբուծութեան ձեռնարկուելով այս տարի 500 քիլօ խոզակ արտադրուած է։

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ ռուսական նաւատորմը՝ ընդ հրամանատարութեամբ Ավէլան ծովակալին, մէկ քանի օրէն Եաֆա պիտի երթայ, Սպայք և նաւաստիք անկից Երուսաղէմ ուխտի պիտի երթան։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ. — Եսկի Շեհրէն կը գրեն Մէնէքշէօրի, թէ յուլիս 15ի իրիկունը, Քէօթահիայի մեծ ճանբուն վրայ, Սոֆճալի մօտ, 8 աւազակաց խումբ մը կառքեր պաշարելով, մէջը գտնուողները կողոպտեր է։ Յաջորդ առաւօտուն, Թաւշանլըր գիւղին մօտ, Գարաբէօյէն 3 քիլօմէթր հեռու, տաղձի վաճառականի մը հաշւոյն աշխատող գեղացիներ, որոնք իրենց աւարտելը ստացած էին, կողոպտուեր են։

ՊՈԼՍՈՅ Փաթիհ թաղին ոստիկանապետ կարգուած է Վոյվոտայի ոստիկանապետ Հաճի Մուսթաֆա էֆէնտի, որուն յաջորդած է Թոփխանէի ոստիկանապետ Ճէմալ էֆէնտի։ Բերայի կառավարչութեան կեդրոնական ոստիկանապետ կարգուած է Ֆաթիհի ոստիկանապետ Հիւսնի էֆէնտի։

Գումգաբուի ոստիկանապետ կարգուած է երկրորդ ոստիկանապետ Մուսթաֆա էֆէնտի։ Ֆէնէրի ոստիկանապետ կարգուած է Գումգաբուի ոստիկանապետ Պէքիր Զիւհտի էֆէնտի։

ՍԷԼԱՆԻԿԷՆ կը գրեն թէ քաղաքին ու շրջակայից մէջ երկար ատենէ ի վեր անձրեւ չէ տեղացած և սաստիկ տաք կ'ընէ։

ԱՏՏԸՆԻ նահանգին մէկ քանի գաւառակներուն մէջ յորդահոս անձրեւ ու կարկուտ տեղալով վնասներ պատճառած են։

ԳԱՐԱ ՊԻՂԱԷՆ կը գրեն թէ Հաճի Աւետիս անուն մարդ մը լողանալու համար ծովը մտնելով բաւական յառաջացեր է, սակայն յոգնելով չէ կրցեր լողալ ու խղդուեր է։ Այդ անձ եղբայրն է Տայրօղլը Յովհաննէսի, որ Սէլանիկի վաճառականներէն Ալլաթինի տան ներկայացուցիչն է։

ԵՂԵՌՆԱԳԱՏ ատեանը շաբաթ օրը կրկին անգամ դատեց Եօրկի անուն մարդն, որ պարտիզպան Մուսթաֆան սպաննած ըլլալուն համար տասնըհինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուած էր և վճռաբեկ ատեանն օրինական ինչ ինչ պատճառներով բեկած էր այդ վճիռը։ Եղեռնադատ ատեանը յետ դատավարութեան հաստատեց իր նախորդ վճիռը։

ՊԱՏԺԱԿԱՆ ատեանը երկու տարուան բանտարկութեան դատապարտեց Իսաք անուն վաշխի հրեայ չարագործ մը, որ ոստիկան Սապրի էֆէնտին ծեծած ու վիրաւորած էր՝ պաշտօնի կիրառմանը պահուն։

ԱՐԿԱԾՔ. — Երէկ Սկիւտարի մէջ մարդ մը լողանալու համար ծովը մտած պահուն լողալ չգիտնալով խղդուեցաւ։

—Առջի օր Թօփխանէի առջեւ Ֆէրհատ անուն տասնամեայ տղայ մը ծովն ինկաւ, սակայն անմիջապէս ազատուեցաւ։

—Ուրբաթ իրիկուն ի Մեծ կղզի, Վաճառական ատենի ընդհանուր դատախազ Լէպիպ էֆէնտիի սպասուհին՝ տասնըհինգ տարեկան Ֆիտան անուն աղջիկ մը, ապարանքին պարտէզը գտնուած ջրհորն ինկաւ, որ 27 կանգուն խորութիւն ունէր։ Աղջիկը մեռած հանուեցաւ, որովհետեւ անկման պահուն գլուխը քարերուն զարնուած էր։

—Անցեալ օր Պոլսոյ Ֆէրհատ Փաշա թաղին մէջ Թուրք երիտասարդ մը գլացած էր տանը ներքեւ հաւաքուած հողերը վերցնելու, երբ տան առաստաղը փլաւ և երիտասարդը փլատակաց տակ մնալով մեռաւ։

—Մէկ քանի օր առաջ Արնաւուտքէօյի մէջ Տիմիթրի ու Բանաեօթի անուն երկու երիտասարդներ կատակ կընէին արձարանի մը առջեւ։ Զիրար հրմշտելու ատեն ինկան փայտի մը ծայրը գրուած լամպարին վրայ որ շրջելով կրակը իրենց վրայ թափեցաւ։ Երկուքն ալ մարմնոյն այլ և այլ մասերն այրեցան։

—Սամաթիոյ ծովեզերեայ տուներէ միոյն առջեւ ուրբաթ օրը Նուարդ անուն հայ աղջիկ մը ծովը մտած էր, սակայն լողալ չը գիտնալով վտանգաւոր կացութեան մը մէջ մնաց։ Նոյն պահուն խահուէճի Քօմիս անմիջապէս ծովը նետուեցաւ և ազատեց աղջիկը, որուն խղդուելուն մազ մնացած էր։

—Երէկ իրիկուն, Արնաւուտքէօյի մէջ Շահնազար Միքայէլ էֆէնտիի սպասաւորը վանցի Յովհաննէս ծովեզերեայ տան առջեւ ծովը մտնելով՝ անհետ եղեր է։ Տեսնելով որ երեւան չելլեր, Շահնազար էֆէնտի փնտռել տուաւ ծովին մէջ, ուսկից դուրս կը հանեն խեղճ սպասաւորին դիակը։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ. — Երէկ առաւօտ, ի Բանկալթի, 45-50 տարեկան իտալացի մը անձնասպան եղաւ, ինքզինքը իր տան պատուհանէն վար նետելով։

ԱՄԱՌՆԱՅԻՆ ԹԱՏՐՈՆՆԵՐ

Բօնքօրտիայի Տնօրէնութիւնը կը հաղորդէ թէ այս գիշեր պիտի ներկայացուի Le marchand d'oiseaux, օփէրէթ-գօմիք երեք արարուածով, Քառլօ Զէլլէրի։ Այս երգախաղ մեծ յաջողութիւն գտած է Գերմանիոյ, Աւստրիոյ և Իտալիոյ մէջ։

ԱԶԳ. ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Թրամուէյից ընկերութեան համար գարիի հայթայթման վերաբերեալ նուազուրդը որ վերջերս ծանուցուեցաւ, վերջնապէս տեղի պիտի ունենայ մէկ անգամէն, յառաջիկայ օգոստոս 1/13 ին, երկուշաբթի օրը, կէս օրէն ճիշդ 2 ժամ ետքը։

Մասնակցիլ փափաքողներէն կը խնդրուի որ իրենց հետ ապրանքի նմոյշ մը բերեն։ 1—5

ԱԶԳ. ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏԷԶ

Ընդհ. Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ Պրուսայի վարժարանին Ա. և Բ. կարգերու աշակերտներուն որ այս վարժարանին վերաբացումը շերամաբուծական Զրդ. շըրջանին համար, տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ օգոստոս 3ին (Ն. Տ.)։ Ուստի աշակերտներն յիշեալ թուականին վարժարան ներկայանալու են։ 1—3

ԱՆՄԵՂ ԶԲՕՍԱՆՔ
ԸՆԴԱՄԵՆԸ 100 ՕՐԻՆԱԿ ՄՆԱՑԱԾ
«Զուարճալի բաղդացոյց Ընտանեկան կամ 60 հարցումներու պատասխաններ։
Գինն է 7 դահեկան

ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ
Կայս. Իրատէի մը հաստատ հրամանաւ
ՏՕՔԹ. Բ[illegible] ՁԵՌԱՄԲ
34, 36, — Բերա Լէհ փողոց, — 34, 36

Դարմանատան վարչութիւնը պատիւ ունի ծանուցանել հասարակութեան թէ հաստատութիւնն արդէն սկսած է գործել։ Դարմանատունը չպիտի ընդունի նիհար կամ տարափոխիկ հիւանդութիւններով վարակուող հիւանդները։ Դարմանատան մէջ հիւանդ մը չպիտի ընդունուի մինչեւ որ կանխաւ իմաց չը տրուի վարչութեան որ այն ատեն մօտից տուն մը կը յանձնէ։

Վարչութիւնը յանձնուած է Տքթ. Մ. Լօզոնթէթիւի, Տքթ. Բլէքյոնի եւ Տքթ. Հ. Լօզոնթէթիւ։

Դարմանատան մէջ կրնան բնակիլ նաեւ հիւանդներ՝ իրենց ազգականներէն [illegible], ինչպէս նաեւ յղի կիներ որք միջոց չունին տան մէջ դարմանուելու։ Իւրաքանչիւր հիւանդ կրնայ իր հետ ունենալ ազգական մը կամ սպասաւոր մը. իրենց բնակութեան գինը պիտի կարգադրուի վարչութեան հետ։ [illegible]

Ամէն օր կը ծանուցուի [illegible] Դարմանատան բոլոր բժիշկները [illegible]

Տքթ. Արմաղանեան, մասնագէտ ջղային հիւանդութիւններու, ուրբաթ. Տքթ. Պէնոյթ ակնաբուժ, հինգշաբթի. Տքթ. Էվէրսպակ մասնագէտ մորթի հիւանդութիւններու, եւայլն, չորեքշաբթի. Տքթ. Լաւատ, վիրաբոյժ ֆրանսական [illegible], երկուշաբթի. Տքթ. Մ. Լօզոնթէթիւ մանկաբոյժ եւ գինեկոլոգ, երեքշաբթի եւ շաբաթ. Տքթ. Հ. Լօզոնթէթիւ ներքին եւ կրծքի [illegible], [illegible] եւ շաբաթ. Տքթ. Բլէքյոն, մասնագէտ ականջի, քիթի եւ կոկորդի հիւանդութիւններու, երկուշաբթի եւ շաբաթ։ Դարմանատան [illegible] Պ. [illegible] եւ Ֆրէմոնի։ [illegible] 10—12

ՏՊԱՐԱՆ, ՎԻՄԱԳՐԱՏՈՒՆ, ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ
ԵՒ
ԳՐԱՏՈՒՆ
Գ. Պաղտատլեան
ՑՈՒՑԱԿ ԳՐՈՑ
ՀԱՆԴԵՐՁ ԶԱՆԱԶԱՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ՏԱՆՕԹՈՒԹԵԱՆՑ

Գրատունս երկրորդ անգամ ի լոյս ընծայած է սոյն գեղեցիկ եւ սիրուն Գրացանկը ուր ամփոփուած է.

Ա. Իրեն սեպհական գրքերն, որոց պարունակութեան մասին կուտայ ուրոյն պզտիկ ծանօթութիւններ իրենց գներով։

Բ. Հրապարակի վրայ յաճախեալ դպրոցական, գիտական, գրական եւ այլ ամեն տեսակ գրոց ծախ ցանկ մը իրենց գներով։

Գ. Պաղտատլեան գործատան այն է՝ Տպարանի, Վիմագրատան, Կազմատան եւ Գրատուն-Թղթավաճառանոցի վերաբերեալ տեղեկութիւններ։

Դ. Համայն Թուրքիոյ Թղթատարութեան սակագնաց մասին կարեւոր գիտելիք, ուր մի առ մի ցուցուած է Նամակներու, Թղթերու, Գրքերու, Նմոյշներու եւայլ եւայլ Աւանդներու սահմանեալ փոխադրութեան գիներ հեռաւորութեան շրջանակաց համաձայն։

Ե. Հեռագրական կանոնագիր եւ սակագին համայն Թուրքիոյ։

Զ. Համեմատական արժէք օտար դրամոց։

Է. Դրոշմաթղթի կանոնագիր եւ ցուցակը գնոց ըստ վերջին 1894 տարւոյ սրբագրութեան։

Ը. Մշտնջենական Օրացոյց դիւրըմբռնելի, որ պարզ ախտակիմ մը վրայ կը պարզէ 1600էն մինչեւ 2400 տարիներու ամսաթիւերն ու օրերը։

Գրացուցակիս Ա. տպագրութիւնը ինչ ինչ կարեւոր գիտելիքներ պարունակելուն՝ պէտք ունեցող մէ ոչ՝ ծրի ըլլալուն համար հազարաւոր օրինակներն սպառեցին սուղ ժամանակի մէջ, ուստի այս անգամ պարտաւորեցանք 2 ղրշ. գին սահմանել անոր ուրկէ զի գրքի, թղթադիւնոց, տպագրութեան եւ այլոց ծախքերուն մասն միայն առնեն եւ մնացեալ հասած ըլլանք մեր նպատակին։

ՎԱՃԱՌՈՒՄ ԵՒ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
ՑՈՒՆԱՑԱՆ ՆԻՒԹԵՐՈՒ
ՂԱԼԱԹԻԱ, 26, ՓԻՔՋԻՒԶ ՄԻԼԼԷԹ ԽԱՆ

Այս ցուցադրութեան մէջ կը փնտռուին յատնական նիւթեր, տարազագործական ու ճարտարարուեստական։

Գծաւոր [illegible], դանազան գոյներով։

Բամբակ եւ [illegible] մետաքսեայ գծաւոր, յոյժ [illegible]։

Խլամի (էլամի) կանանց համար, նուրբ մետաքսէ, դանազան մեծութեամբ։

Մետաքսէ [illegible] բանուած եւ մետաքսեայ, կանանց և արանց։

Մեծ [illegible] նմոյշներու, մետաքսէ և բամբակէ կերպասներու, յանձնարարութիւնք կընդունուին, արագ գործադրութիւն։

Բուրդէ [illegible] էրիկ մարդու եւ կնոջ. եւրոպական կերպասէն աւելի տոկուն, գոյնը երաշխաւորեալ։

Ձեռնոցներ մորթէ, կանանց և արանց։

Ան[illegible], շատ տեսակներ։

Ա[illegible], տնական գործածութեան համար, մորթի եւ ճերմակեղէնի վնասակար նիւթերու խառնուրդներէ զերծ։

Ջէր, առանց հոտի, շատ լաւ, 1 0 և 40 օխանոց և աւելի վար տակառներով։

Բայամի [illegible], անօթներու մէջ ի մօտոյ [illegible] հատուն նմոյշներ և ուրիշ նիւթեր։

Ա[illegible] ու [illegible] նիւթեր

8 ԳԻՆԵՐՆ ՅՈՅԺ ՉԱՓԱՒՈՐ 16—58

ՏՔԹ. Ն. ՏԱՂԱՒԱՐԵԱՆ
ԹԷՓԷ ՊԱՇԸ, ՓԱՍՍԱԺ ՏԸԱՆՏՈՒՌ
(Կից իտալական դեսպանատան)

Կը դարմանէ ամէն տեսակ հիւանդութիւններ։ Մասնաւոր խնամք ծննդաբերական եւ ջղային հիւանդութեանց։ Կ'ընդունի բշ. դշ. եւ ուր. օրերն յետ միջօրէի, ժամ 7էն 10 (ը. թ.). հինգշաբթի օրերը միեւնոյն ժամերուն ձրի։ 960

[illegible] ՄԱՆՈՒԿ ՆՈՒԻՐԵԱԼ [illegible]
Կ. Պոլիս, 16 [illegible] 189
Պարոնայք Սէղէ և [illegible],
[illegible]
ՏՐ Մ. ԱՆՏՐԷԱՍԵԱՆ
[illegible]

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

18/30 յուլիս 1894

Անուանական Դրամագլուխ	Թղթոց Անուանական Գինները		Տոկոս %	Անուանք Արժեթղթոց	Թուականը	Ընթացիկ Գիներ Գոցուեցաւ երէկ երեկոյ	Ընթացիկ Գիներ Բացուեցաւ այս առաւօտ
Ա. Ո. 7,133,872	100		1	Քոնսոլիտ Սէրի A	1881	64 —	63 30
» 10,241,048	100		1	» » B		39 1/2	39 10
» 30,332,811	100		1	» » C		— —	28 10
» 43,963,396	100		1	» » D		26 33	26 36
Ֆր. 793,000,000	400		—	Ռումելիի Երկաթուղի	1870	129 75	131 25
Ա. Ո. 4,545,000	100		4	Օսմանիէ	1890	96 —	96 —
Ֆր. 185,631,180	500		5	Բրիորիթէ	1890	— —	— —
Օ. Ո. 6,499,938	Ֆր. 500		5	Մաքսային Պարտաթուղթ	1886	— —	— —
	Անուանական	Վճարեալ					
Ա. Ո. 10,000,000	20	10		Պանք Օթոման	1863	— —	— —
Օ. Ո. 550,000	22	11		Քրէտի Ժէնէրալ Օթոման	1869	8 25	8 20
Ա. Ո. 600,000	10	6		Պանք տը Քոնսդանդինոբլ	1872	3 13	3 15
» 600,000	10	5		Աստ. Օթ. տը Շանժ է տը Վալ.	1872	4 30	4 30
Ֆր. 14,000,000	140	140		Բաժնեթղթ. Լաւըրիումի Հանքին	1873	41 50	39 —
» 45,000,000	500	300		Անատոլուի (Բաժնեթուղթ	1889	300 —	300 —
» 30,000,000	500	500	5	Երկաթուղիք (Պարտաթղթ.		470 —	470 —
Օ. Ո. 200,000	20	8		Թրամուէյ (Բաժնեթուղթ	1882	6 —	5 97
Ֆր. 709,506	500	500	5	(Պարտաթուղթ		520 —	524 —
Ֆր. 100,000,000	500	200		Օսմ. Ռէժի	1883	18 32	18 33
Ա. Ո. 110,000	1.40	1.40	6	Օսմ. Սիկարէթ	1892	1 87 1/2	1 75
Օ. Ո. 440,000	11	5 1/2		Օսմ. Ապահովագրական Ընկ.	1893	6 40	6 37 1/2
Ֆր. 20,000,000	500	500		Ջրի Ընկերութիւն, Տէրքոս	1882	355 —	352 —

ՍԹԻԼԱՆՑ (Բրիմ) Dի ՎՐԱՅ		Օ. Ո.	Ղրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի		1	80
1 ամսուան համար		—	—
1 օրուան համար		—	70
Ռըբոր		—	33
Կանխիկ (Հէվալէսիզ)		—	40
ԸՆԹԱՑԻԿ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	7/8
Փարիզ »	Ֆր.	22	92 1/2
Վիէննա 8 օրուան	Ֆիոր.	11	35
Պերլին չէք	Մարք.	18	50

ՍԹԻԼԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ՎՐԱՅ			
8 օրուան համար 25 հատի	Ֆր.	3	—
1 ամսուան համար	»	6	—
ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՈՑ			
Անգլ. ոսկի	Օ. Ո. 100 ղրշ.էն	110	08
20 Ֆրանքնոց		87	18
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)		107	20
Բրիմից		51	15
Ռուպլ Թղթադրամ		8	49
Մէճիտիէ		108	01
Մանր արծաթ		102	20
Մէթալիք		98	—
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի		6	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 23 Յուլիս			
Քոնսոլիտ Օսմ. B Կնիք.	Ֆր.	39	35
» » C »	»	27	—
D (Բացուած	»	24	47
D (Գոցուած	»	24	52
Ռումելիի Երկաթուղի	»	130	62
Բրիորիթէ	»	477	50
Մաքսային Պարտաթուղթ	»	500	—
Օսմանիէ	»	442	50
Ռէժիի Բաժնեթուղթ	»	428	12
Պանք Օթոման (անուանակն.)	»	617	81
Ռանթ Ֆրանսական 3%	»	101	37
» » 3 1/2 %	»	108	25
» Իտալական	»	78	27
Քրէտի Լիոնէ	»	721	25
Քրէտի Ֆոնսիէ	»	918	75
Քոնդուաւ տ'Էսքոնդ	»	512	50
Սուէզի Բաժնեթուղթ	»	2825	—
Եգիպտական Միացեալ	»	516	37
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	165
ՎԻԷՆՆԱ 23 Յուլիս			
Ռումելիի Երկաթուղի	Ֆիորին	67	60
Օսմ. Ռէժի	»	211	—
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս		125	10
» Փարիզի » »		49	57

ԼՈՆՏՈՆ 23 Յուլիս			
Քոնսոլիտ Օսմանեան A	Ա. Ո.	63	75
» » B	»	39	—
» » C	»	26	62
D (Բացուած	»	24	25
D (Գոցուած	»	24	31
Օսմ. Փոխառ. 1871ի (Փոփոխեալ)		97	37
Փոխառ. 1877 (Տիֆէնս Լօն)		103	25
Պանք Օթոման (վճարեալ)	»	14	68
Այտընի Երկաթուղի	»	12	50
Դաւաւայի »	»	19	—
Միացեալ Եգիպտական	»	102	75
Աւանձնաշնորհեալ »	»	—	—
Անգլ. Քոնսոլիտ	»	101	50
Ռանթ Հելլենական 5%	»	31	50
» » 4%	»	33	50
Պորտուկ. Փոխառ. 6%	»	85	50
» » Նոր 6%	»	100	—
Փոխանակ. Փարիզի վրայ 3 ամիս		25	312
ՊԵՐԼԻՆ 23 Յուլիս			
Օսմ. Փոխառութիւն 1883ի	Մարք	98	10
Ռումելիի Երկաթուղի	»	112	—
Անատոլուի Երկթղ. 1/4 Պրթղթ.	»	92	90
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս		20	345
» Փարիզի » 2 ամիս		80	85

Ակլիսի գործարանատէր Եղիա էֆ. Շահնազարեան, ի դիւրութիւն իւր բազմաթիւ յաճախորդաց, գրասենեակ հաստատած է Ղալաթիա, Գարաքէօյ, Եէնի-Խան թիւ 11, 12 ուր կը գտնուին շինութեանց վերաբերեալ միջնապար եւ ամեն տեսակ ալիւմներու օրինակներ. գիներն յոյժ գոհացուցիչ, մանաւանդ վճարմանց դիւրութեամբ։
37 1 30

Հայերէնի, Թուրքերէնի և Ֆրանսերէնի հմուտ շրջանաւարտ երիտասարդ մը պատրաստ է թէ մայրաքաղաքիս և թէ օտար երկիրներու վաճառատանց մէջ ո՛ և է պաշտօն ստանձնել։
Դիմել Արեւելքի Խմբագրատունը։
36 2—2

ԾԱԳՈՒՄ մեր մարդկային սեռի եւ կամ ախտաբանական հիւանդութիւնք գրեց Մկրտիչ Թիւթիւնճեան, կը վաճառուի Պ. Պալենց գրատունն թիւ 20 Զաքմաքճըլար, ի գին 4 դահեկան։ 30 1—3

ԻՎԱՆ ՊԱՊԸ ՍԼՐԱՄԲԼՐԻ

Մանուֆրրտա պոլոնեան գավլէի ճիւնոտոլէի Ճէնապը, Միլլիւբեանէնին 310 սէնէսի հազիրանը իմթիսարինտան իթիպարէն 1 սէնէյէ խտրէյերի իչուն մուգթազի օլուպ մահալլինճէ մէվզըի մինագասայա վազ օլունան էրզաքտան կիւշթին պէհէր գրիէօրի 105, էրզին 65, սատէնի 280, թուզուն 25, չէքէրին 90, սըպրմաչէթ վէ սապունուն 85, կազըն 36, զէյթին 115 փարայա հաթապըն 2 փարա 90 սանթիմէ քէօմիւրիւն 6 փարա 60 սանթիմէ մահալլի թալիպի էօհտէսինտէ օլտուղունտան թէնզիլը Ֆիյաթը իլէ իթասընա թալիպ օլանլարըն մազամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։
Նօ. 16 1—3

Միրօզ Ճումապը Պալա, Բապըք Մէնլիք մա Նէրօզօղ մէվզըէյինտէ պուլունան ատաքիրը չաչանէ իչուն մուգթազի օլուպ մահալլինճէ մէվզըի մինագասայա վազ օլունան էրզաքտան աքիքին 60, կիւշթին 200, էրզին 75, սատէնին 380, թուզուն 35, սօղանըն 20, սըպրմաչէթին 200 սապունուն 120, հաթապըն 5, չայիրին 30, կիւհանըն 20, սամանըն 15, քէօմիւրին 20 կազըն 50, բուղտայըն 200, զէյթինին 150, չէքէրին 120, ֆասուլեանըն 45, սիրքէնին 25, զէյթին տանէսինին 100, բաթաթէսին 250 փարա Ֆիյաթլարը իլէ մահալլի թալիպի էօհտէսինտէ օլտուղունտան թէնզիլը Ֆիյաթը իլէ իթասընա թալիպ օլանլարըն մազամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։
Նօ. 17 1—3

ՓՇՈՐ ՊՐԱՈՒ

Պաւիէրայի գարեջուր, Կ. Բշորի գարեջրատան ի Միւնիխ, Պաւիէռ.
Աւեստրական Խորհրդական
Հայթայթիչ Գերմանիոյ կայսր ու Բրուսիոյ թագաւոր Վիլհէլմ Բ. ի
Աւստրիոյ-Հունգարիոյ թագաւոր կայսեր և Պաւիէրայի խնամակալ իշխանին։

Առաջնակարգ գարեջուր Պաւիէրայի, ուրիշ ամեն գարեջուրներէն գերիվեր, բոլորովին զուտ, համեղ և զովարար ըմպելիք, ամեն եղանակներու յարմար, ճանչցուած և յանձնարարուած նշանաւոր բժիշկներու կողմէ։

Գարեջրատունը 1820 ին հաստատուած է. ինք առաջինը եղաւ որ 1854 ին սկսաւ գարեջուր արտածել շիշերով։

Տարեկան արտադրութիւնն է 600,000 հեկտոլիտր։ Կեդրոններ Գերմանիոյ և Զուիցերիոյ բոլոր մեծ քաղաքներուն մէջ, ի Լոնտոն, Փարիզ, Հավր, Ռուէն, Պրուսէլ, Լիէժ, Անվերս, Ամստերտամ, Հաակ, Ռոթերտամ, Միլան, Հռոմ, Վիէննա, Նիւ-Եորք և այլն։

Միտալներ և վարձատրութիւններ՝ Միւնիխի (1854), Քէօլնի (1865), Փարիզի (1867), Վիէննայի (1873), Հակէնավի (1874), Ֆիլատելֆիայի (1876), Նիւրէնպէրկի (1882, ոսկի միտալ), Ամսթերտամի (1883, ոսկի միտալ), Պրուսէլի (1888, ոսկի միտալ և պատւոյ վկայագիր), Մելպուռնի (1889, առաջնակարգ արժանեաց շքագրամ պատւոյ յիշատակութեամբ) ցուցահանդէսներէն։

Բշոր Պրաու գարեջուրը կը վաճառուի հետեւեալ գարեջրատուներբը.

Կամբրինուս, զոր կը բանեցունէ Տիմիթրի Ֆրիանտոյաննիս, Բերա Մեծ-Փողոց, 312, Քոնքորտիային դէմը։

Թէբէ—Պաշըի պարտէզը.

Տէմէդրաքօբուլօ եղբարց քով, Բերա, Մեծ-Փողոց, Ռուսական դեսպանատան դէմ, թիւ 430։

Բոլոր Արեւելքի համար միակ ներկայացուցիչն և շիշով գարեջուր վաճառողն է
«Փշոր Պրաու»
Վիլհէլմ Բոլաքս
Պազար Ալման 388
Բերա Մեծ-Փողոց, 388 26 4—78

ՌՕՍԻԱ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

1881 Մարտ 20ի Կայսերական հրամանով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵԱՆՔ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱԾՔ

Ընկերութեան դրամագլուխը ամբողջովին վճարուած	4.000.000 րուբլի
Երաշխաւորութեան գումար	55.000.000 ֆրք.
1893ի հասոյթը	20.500.000 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	70.000.000 »

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ՊՕՂՈՍ ԱՒԳԵՐ
Պոլիս Ճէլալ Պէյ խան, Թիւ 22, 23

Փոխ. Ընդհ. Գործակալութեան
Ա. ՀԻՒՐՄՈՒԶ

Մամաձիւզ Ղալաթիա, Ջէօմլէքճի փողոց, 14
Գրասենեակ Մ. Ժ. ՌՈՒԲԲԷՆ ԵՒ ԸՆԿ. 1010

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿԻ ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 ՕԳՈՍՏՈՍ 2|14ԻՆ 20 ՍԷՖԷՐ 1310
Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ, ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼԻՍ ՅԵՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԵՕՅ, ՂԱԼԱԹԻԱ 771

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՖԻՆԻՔՍ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1.000,000 — ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ԱՄԻՆ 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18.000.000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 618

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի կալուածք, կարասիք և ապրանք յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոցս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց
Ղալաթիա, Պանք Օթօմանի վարի քովը ի Վիթալիս խան, գետնայարկ թիւ 1։

KONIAK
N. MICHIOTI
MARQUE
PRIVILÉGIÉE
ΜΗΧΙΩΤΗ
ΕΚΤΟΣ ΣΥΝΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
قونیاق میخیوتی
فوق العاده شامپانیا
رقابتدن خارج
COGNAC ORIENTAL
Grande Fine Champagne
HORS CONCOURS

Երեք աստղով շիշը 30 գրուշ, — երեք աստղով ½ շիշը 15½ գրուշ։ Երկու աստղով շիշը 18 գրուշ։ Մէկ աստղով շիշը 12։ Մաստիքա և բիւրեղ օղի շիշը 12 գրուշ։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՔԵԱՆ
Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
Մարսիլիայի և Պոլսոյ միջև
կանոնաւորապէս ճամբորդող

Մինչեւ շոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի Յուլիս 31ին։

Բարիզ-Լիոն-Միջերկրեայ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և առանց փոխադրութեան

Նաւուղեկի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՊՈՒԼ
1054 Մումհանէ փողոց Թ. 108

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆրանք	8.000.000
Պահեստի դրամ	»	8.100.000
Տարեկան հասոյթ	»	19.532.000

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք

894 Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսո
ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Անանիասեան խան. 12, 13, 14.

ՏՐԴ. Մ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՆԳԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ [illegible]
1 ՊԱՀՉԷ-ԳԱՓՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

[illegible] (Բացի կիրակիէ) ամեն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։ 414

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Լիվերփուլի, Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ
և Օտեսայի միջև
ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ և ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալերմօ	3200
Անճէլօ	3000	Կալիլէօ	5500	Բաէստէր	1700
Ափօլլօ	5500	Կիթանօ	2200	Բլաթօ	1500
Արկօ	2300	Կօզօ	1800	Բօլօ	1000
Արիօսթօ	3000	Կրօտանօ	2200	Բուէրթօ	2800
Պասսանօ	3000	Հիրօ	2000	Ռիալթօ	4400
Պօրօտինօ	2200	Հիտալկօ	3000	Ռինալտօ	3200
Պրավօ	2000	Հըմպըր	7000	Ռօլլօ	3000
Պըֆֆալօ	8800	Համլէթ	1200	Ռօմէօ	3500
Գէյրօ	2600	Այտահօ	5000	Ռօզարիօ	3500
Գալիփսօ	2500	Ճիւնօ	2300	Սալերնօ	4000
Գամէօ	2100	Քէլսօ	2000	Սանթիակօ	3200
Գօմօ	2000	Քօլփինօ	4 00	Սափֆօ	2000
Գօլօ	2700	Քօվնօ	2200	Սիլվիօ	2000
Չիքակօ	5000	Լէօ	2000	Սորէնթօ	4300
Տիտօ	5500	Լէանտրօ	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Գօլօրատօ	3400	Լիվօրնօ	3000	Թասսօ	1200
Տիքօ	1500	Մալմօ	1500	Թօրօնթօ	2800
Տօմինօ	2500	Մարէնկօ	4300	Թօրինօ	900
Տուրօ	4800	[illegible]	5500	Ուրպինօ	5000
Տրամօ	2100	Միլօ	2000	Վօլթուրնօ	5000
[illegible]	2600	Մուրիլլօ	3100	Վէլօ	3600
Էլտօրատօ	3000	Նէրօ	2000	Զէպրա	1000
Էլէքթրօ	3200	Օրլանտօ	3000	[illegible]	[illegible]
Էրմինօ	2600	Օթէլլօ	5000	[illegible]	200
Ֆալքօն	800	Օփօրթօ	4500	Զէրօ	[illegible]
Ֆիտօ	700	Օթթօ	2000	Մօսքիթօ	[illegible]

Էճիփթըն Մօնարք 8000
Բըրշըն Մօնարք 8000
Լիտիըն Մօնարք 8100

Բեռն շոգենաւը, նաւապետ Պէրըսըր, ընդհանուր վաճառքով Հուլէն մեկնած է ամսոյս 24ին և օգոստ. 6ին հոս կ'սպասուի։

Ուրիշ շոգենաւը, նաւապետ Ֆէր, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հուլ և օգոստոս 3ին պիտի մեկնի Պոլսոյ համար։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի
Դիմել առ Յ. ՀԻՒՏ ԵՒ ՈՐԴՒՈՑ
Գործակալք
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միւլէք խան, Ղալաթիա
858

ԳԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ
[illegible] Լիվերփուլի
և Արեւելեայ միջև

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումպրիա	7718	Գաթալոնիա	4845
Էթրուրիա	7718	Պոթնիա	4581
Սէրվիա	7391	Սամարիա	3574
Օրանիա	7268	Մարաթօն	2403
Բավոնիա	5587	Ասիա	2393
Սէֆալոնիա	5517	Սարակօսսա	2166
Գալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սիթիա	4557	Բալմիրա	2144
Ալէփփօ	2143	Թրինիտատ	1899
Բէմար	1876	Մորոքքօ	1855
Շէրպուրկ	1614		

Բէտար շոգենաւը նաւապետ Ուար, Լիվերփուլէն հոս պիտի հասնի դէպի օգոստոս 10 (Ն. Տ.)

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈՆԻ գործակատար
Thomas [illegible]
Ալիքսիանտրօ խան, Թիւ 401
Ղալաթիա 932

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերփուլի, Պորտոյի, Միջերկրականի
և Սեւ Ծովի միջև կանոնաւոր ճամբորդութիւն

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ռամզէս	3000	Թիպս	2500
Անուպիս	3000	Նէֆթիս	2400
Բէլայօ	3000	Օսայրիս	2250
Մէմֆիս	3000	Բէրս	2250
Ֆարօս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կառնաք	1500
Մարիօթիս	2500	Մինէս	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ԼԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
847 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվերփուլ

ԱՒԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏՈՒՆ ԹԷՅԻ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ԱՄԻՆ 1880

Կ. ՍԱՎՐՈՒԵԱՆ Յ. ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ

THE ECONOMICON — ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΝ
MARQUE DEPOSÉE

[illegible]

Թէյի գործածութեան ընդհանրանալովը, թէյի ճաշակն ալ նրբացած է, որով թէյի առեւտուրն վաճառականութենէ աւելի արուեստ մըն է, որ միայն երկարատեւ և ճոխ փորձառութեամբ կ'առնուի։

Մեր տունն, որ արդէն հանրածանօթ էր բազմամեայ ընդարձակ գործառնութեամբը, այս տարի եւս իր մասնաւոր գործակալաց ձեռամբ գնած է բազմազան և խիստ մեծաքանակ ընտիր թէյեր Չինաստանէ, Ճավայէ, Սէյլանէ և Հնդկաստանի գլխաւոր արտադրիչներէ, և արդէն հասած են մեզ, և հետզհետէ պիտի ստանանք թէյեր, որք գերընտիր հոտաւէտութեամբ ամէն ճաշակի յարմար ըլլալով հանդերձ գներու անհամեմատ աժանութեամբ մեզ մատուցած առաւելութիւնք, մեր տան դէմ մրցումն անկարելի կընեն։

Մեր բազմաթիւ յաճախորդաց պահանջմանց լաւ եւս գոհացում տալու համար ընդարձակած ենք մեր մթերանոցն, ուր ամէն տեսակ ընտիր թէյեր թէ՛ սնտուկներու և թէ՛ այլ և այլ մեծութեամբ տուփերու մէջ մեծաքանակ միշտ պատրաստ կը գտնուին։

Թէ՛ Կ. Պոլսոյ և գաւառաց, և թէ օտար երկրաց մէջ մեր տան ցուցուած վստահութիւնն կը քաջալերէ մեզ առաւել եւս յարել մեր սկզբունքին, որ է [illegible]։

Մեր թէյերու առաւելութեանց ապացոյցներէն մին եւս, անոնց բազում կեղծերն հրապարակին վրայ գտնուիլն է, որոց դէմ զգուշանալու համար կը խնդրենք որ միշտ փնտռէք ՄԵՐ ՑԱՏՈՒԿ ՆՇԱՆՆ ու մեր տան հասցէն, Կ. ՍԱՎՐՈՒԵԱՆ, Յ. ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ Ճէլալ պէյ խան Թիւ 10, Պահճէ-Գաբու։ 19

ԿԱՐԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ

ՍԻՆԿԸՐ

Լաւագոյններն աշխարհի մէջ։ Ամեն ցուցահանդէսներու մէջ ամենէն բարձր վարձքերն առացած է։ Սինկըր գործարանը միայնակ աւելի մեքենայ կը ծախէ քան բոլոր միւս գործարանները միահամուռ։ Սինկըրի ճշմարիտ մեքենաները կը կատարեն ամեն տեսակ գործեր։ Իր մեծ համբաւին պատճառաւ, բազմաթիւ կեղծեր շինուած են։ Ուրեմն միայն չի բաւեր Սինկըր անունը մեքենային վրայ։ Ճշմարիտ Սինկըրները մի միայն կը ծախուին Գ. Կ. Նայտինկէրի մթերանոցներուն մէջ, Պոլիս, Սուլթան Համամ Թիւ 2. Տիրէկլէր Արասը [illegible] Թիւ 72. Ղալաթիա, Թիւնէլին քովը, [illegible]։ Պերա, [illegible]։ Սինկըր ընկերութիւնը մասնաճիւղեր ունի Թուրքիոյ ամեն գլխաւոր քաղաքներուն մէջ։ Սինկըրի ճշմարիտ մեքենան կը կրէ գործարանին սա մակնիշը։

THE SINGER MANFG. CO. — TRADE MARK

Թիւ 1058 28—78

ՌՈՒԵԱԼ ԷՔՍՉԷՆԺ ԱՍԻՒՐԱՆՍ ՔՈՐՓՈՐԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան	Անգլ. ոսկի	4.000.000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է	»	35.000.000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամեն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և մանաւանդ առանց որ եւ իցէ ՁԵՂՉԻ կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք կը հրաւիրուին դիմել առ Ընդհանուր գործակալս Ծ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ.
726 Պահճէ Գաբու, Մէյտանճըք սօքաք, Ուիթալ խան։

EMULSION SCOTT

(ՍԳՕԹԻ ՕՂՋԱՐԷՆԸ)
ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՁՈՒՏ ԻՒՂ
[illegible]
Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՕԹԻ և ՊՕՈՒՆԻ ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ ախորժահամ է
Մորուի ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ հիբօֆօսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոցերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ծռութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսներն կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով

Արտօնատէր Մ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ